Herstel

HOOFDREDACTEUR
Dr. P. KASTEEL

ALGEMEEN KATHOLIEK WEEKBLAD
UITGAVE VAN HET R. K. WERKLIEDENVERBOND IN NEDERLAND

21e Jrg. 12 APRIL. No.15 1940

REDACTIE-ADRES: DRIFT 10 - UTRECHT | ABONNEMENT FRANCO PER POST F 3,00 PER JAAR | ADMINISTRATIE: ONDIEP 6 - UTRECHT

GEESTVERWANTEN DROMEN: ALLE WEGEN GAAN NAAR ROMEN.

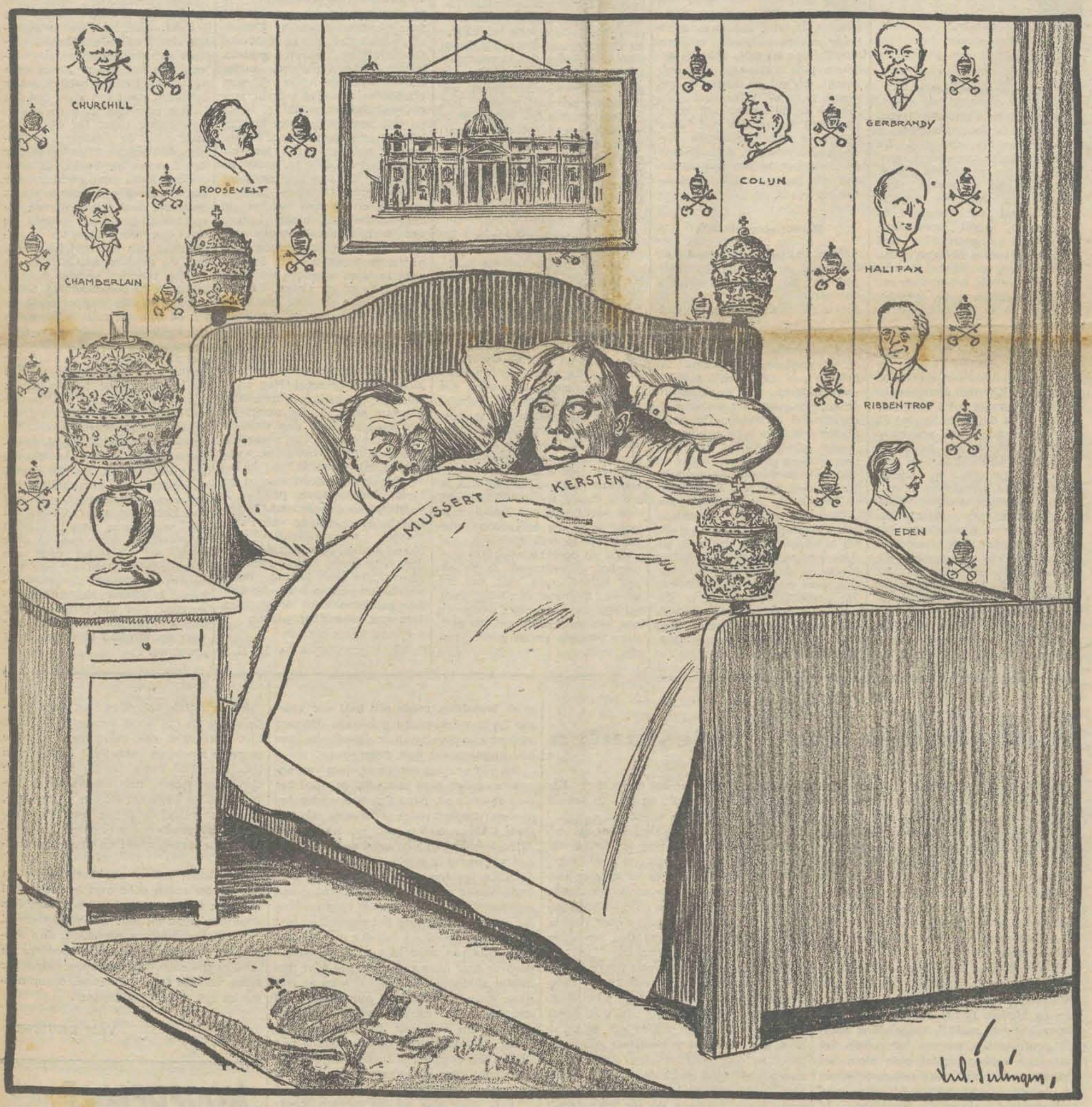

Ir. A. H. Mussert schreef 29 Maart 1940 in „Volk en Vaderland": „Het is de Monsignori van het Vaticaan een droom, die zij voor verwezenlijking vatbaar achten, om de Nederlanders geheel in hun macht te krijgen."

Dominee G. H. Kersten sprak op 8 November 1938 in de Tweede Kamer: „Ik roep mitsdien allen op, die het heil van ons volk zoeken, zich aaneen te sluiten en de macht van Rome te fnuiken eer het te laat is. Want het pauselijk heir staat voor onze poorten, ja, het is reeds binnengedrongen om ons te knechten."

HET BUITENLAND
onder de loupe

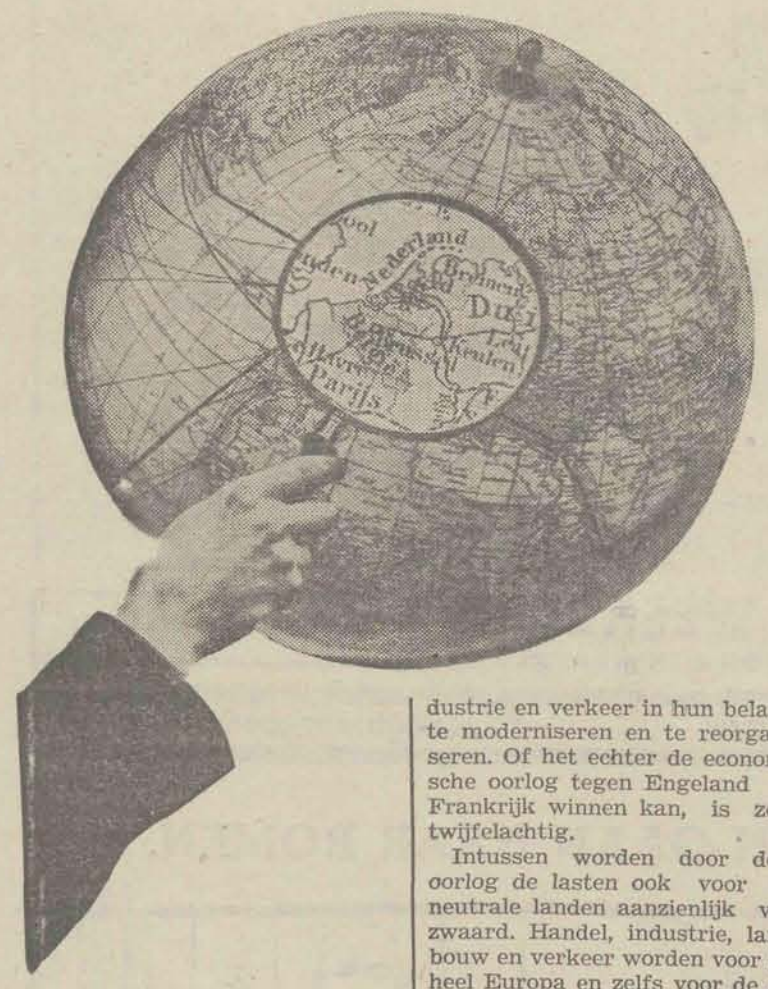

Economische oorlog

Engeland en Frankrijk trachten Duitsland door uithongering tot overgave te dwingen. De blokkade wordt verscherpt; goederen worden opgekocht waar Duitsland aan de markt kan komen; op neutrale landen, thans vooral op Zweden en Noorwegen, wordt druk uitgeoefend, om handelsrelaties met Duitsland, vooral levering van grondstoffen, moeilijker te maken, en ten slotte tracht men het doel te bereiken met overeenkomsten, welke handelsverschuivingen tot gevolg hebben. Het gelijkt op uithongering. Het is *onmenselijk, zeggen de Duitsers;* want aldus wordt een oorlog gevoerd tegen vrouwen en kinderen. De geallieerden daarentegen beweren, dat het juist de meest zachtzinnige oorlog is, omdat op deze wijze millioenen mensenlevens kunnen worden gespaard. Kan voor Duitsland b.v. de aanvoer van ijzererts en andere noodzakelijke grondstoffen voor de bewapeningsindustrie, benevens aanvoer van noodzakelijke levensmiddelen grotendeels worden afgesneden, dan is voor dit land de oorlog onmogelijk gemaakt. Zo gemakkelijk zal dit echter niet gaan. De Duitsers beschikken over buitengewone organisatorische talenten. Zij versterken nu hun economische relaties naar het Oosten en helpen daar, vooral in Rusland, industrie en verkeer in hun belang te moderniseren en te reorganiseren. Of het echter de economische oorlog tegen Engeland en Frankrijk winnen kan, is zeer twijfelachtig.

Intussen worden door deze oorlog de lasten ook voor de neutrale landen aanzienlijk verzwaard. Handel, industrie, landbouw en verkeer worden voor geheel Europa en zelfs voor de gehele wereld in ernstige mate ontwricht, terwijl de hiermede gepaard gaande verarming een herstel na de oorlog nog moeilijker zal maken dan het door terugkeer naar natuurlijke verhoudingen reeds is. Zo is de economische oorlog een wapen, dat aan alle kanten snijdt en dodelijk verwondt.

Hervormingsplannen

Toch blijven Engeland en Frankrijk de mening verkondigen, dat zij een hervorming voorbereiden, die de wereld tot zegen zal zijn. Deze geweldige botsing, zo redeneren hun woordvoerders, was nodig, om *veiligheid en vrede, dus vooruitgang* en welvaart te verzekeren. Zij hebben zich niet slechts politiek en niet slechts voor de duur van de oorlog, maar ook economisch en blijvend verbonden. Engelse bladen schrijven zelfs van een zo nauwe samenwerking, dat men kan spreken van één militaire en economische macht, die wellicht kan leiden tot een Frans-Brits parlement ter bespreking van gemeenschappelijke belangen, een „federatief systeem", waarbij langzamerhand zich ook andere landen kunnen aansluiten. Reynaud, de Franse ministerpresident zeide in een radiorede tot Amerika: Wij zullen in alle opzichten iets nieuws maken. Het zal er niet om gaan, nog eens een vredesverdrag te maken, maar een vrede en niets anders, niet voor 25 jaar, maar voor onze kinderen en kleinkinderen. Ook de economische politiek zal volgens gezonde beginselen worden hervormd. De levensruimte voor ieder land is de gehele wereld. Dit alles is zo smakelijk, dat ons bij het lezen het water uit de mond loopt. Een geheel nieuwe wereld, een wereld van langdurige vrede en onschatbare welvaartsmogelijkheid wordt ons voor ogen getoverd. Helaas! Wij missen nog het geloof. Wij herinneren aan dezelfde voorspellingen tijdens de vorige oorlog en de bittere teleurstellingen, welke hierop gevolgd zijn. Wij zien slechts de mogelijkheden van twee uitersten: een wereldrevolutie, die alles verdelgen zal of een vrede, zoals de Paus die wil, de enig mogelijke vrede op de grondslagen van het christendom. Reynaud spreekt hierover minder dan Daladier; Chamberlain weet er bij elke gelegenheid over te zwijgen en Hitler tracht die grondslagen zelfs te ondermijnen. Desondanks blijven wij vertrouwen. Er zou geen donkere achtergrond zijn indien de zon niet scheen. Het enige positieve en onpartijdige vredesprogram, tot nu toe ontwikkeld, is dat van den Paus, gesteund door Roosevelt en al het goede, dat men wil bereiken, wordt in deze richting georiënteerd.

Regeringswijzigingen

Ook het Britse kabinet is gewijzigd. De bekende Churchill, voorstander van krachtiger oorlogvoering, kreeg de leiding over alle departementen van landsverdediging en om dit mogelijk te maken, hadden allerlei verschuivingen plaats. Overigens bleef het karakter van het kabinet onveranderd. Opneming van vertegenwoordigers der Labourpartij is onmogelijk zolang deze partij dit weigert. De regeringswijziging in Frankrijk heeft nog geen verbetering gebracht. Integendeel. Onder Daladier was er een veel sterkere eenheid dan er nu is onder Reynaud. De radicale partij, waarvan Daladier de leider is en die de verhoudingen beheerst, is niet tevreden, al wordt zij door Daladier tot verzoening aangemaand. In Frankrijk gelooft men niet, dat het kabinet-Reynaud van lange duur zal zijn. Dit land blijft worstelen met een conflict tussen zijn politieke partijen en de geest van zijn volk.

De positie der neutralen

Nederland heeft weer krachtig moeten protesteren tegen een aanval van Duitse vliegtuigen op Nederlandse vistreilers, als zodanig goed te herkennen, maar desondanks gebombardeerd. Dit heeft weer vier doden gekost; twee werden door schoten van de vliegtuigen vermoord en twee anderen stierven door uitputting na urenlange rondzwerving op zee. Gelijksoortige gevallen hebben zich voorgedaan met vissersschepen van Noorwegen. Helaas! de neutrale landen kunnen slechts protesteren. Zij hebben weinig macht en de sterksten eerbiedigen hun rechten niet.

Tegen het communisme in Frankrijk

Het militaire gerechtshof in Frankrijk heeft vonnis geveld over 44 communistische Kamerafgevaardigden, die in staat van beschuldiging waren gesteld. Negen voortvluchtigen, onder wie de bekende leider Thorez, werden veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf, 5000 fr. boete en vijf jaar verlies van burgerlijke en politieke rechten. Zes-entwintig anderen tot 5 jaar gevangenisstraf, 4000 fr. boete en 5 jaar verlies van rechten. Acht beschuldigden kregen lichtere straffen en enkelen werden in vrijheid gesteld, maar kregen een verblijfplaats aangewezen. De 15 verdedigers probeerden nog te protesteren, maar de militaire rechters maakten een afwerend gebaar en sloten, onder luidruchtige protesten van enige honderden aanwezige familieleden, de zitting, die twee weken had geduurd.

Maar het communisme, zo diep geworteld in Frankrijk, is hiermede niet uitgeroeid. Nog altijd worden centrale propagandabureaux ontdekt. De maatregelen worden echter nog voortdurend verscherpt. Voorbereiding, verspreiding of bewaring van propaganda-materiaal zal in het vervolg met de dood worden gestraft. De toeziende politie is versterkt en de concentratiekampen in de omgeving van Parijs worden overgebracht naar Noord-Afrika. Zo wordt de schuldige nalatigheid van slappe regeringen, die het kwaad lieten voortwoekeren en het zelfs hebben gesteund, door de slachtoffers van misleiding geboet.

H. H.

Oorlog in het Noorden

De gebeurtenissen in het noorden van Europa hebben zich met verbijsterende snelheid en met vertreding van de elementaire rechten van kleine, onafhankelijke volkeren, ontwikkeld. De geallieerden stelden macht boven recht door mijnen te leggen in de onschendbare territoriale wateren van Noorwegen, *met de bedoeling* de Duitse erts-transporten onmogelijk te maken. Duitsland heeft Noorwegen nauwelijks de tijd gelaten voor een ernstig en plechtig protest te Londen en Parijs. De Duitse troepen begonnen onmiddellijk aan de uitvoering van een zorgvuldig voorbereide campagne tegen Denemarken en Noorwegen die „gerechtvaardigd" werd door een verwijzing naar de geallieerde schending der Noorse neutraliteit, waartegen de regering te Oslo zich niet met geweld verzet had. Het is duidelijk dat b e i d e strijdende partijen van de feitelijke weerloosheid van het kleine Noorwegen misbruik gemaakt hebben, maar eveneens staat het vast, dat het Duitse optreden in geen enkele verhouding staat tot de schending door de geallieerden gepleegd. Tragisch blijft het echter dat Londen en Parijs, in wier oorlogsleuzen de rechten der kleine naties een ruime plaats innemen, door een daad van onrechtvaardigheid en geweld de stoot gegeven hebben tot de uitbreiding van het oorlogsterrein. Dat de geallieerden zich in de Duitse reacties vergist hebben blijkt uit de bezetting van Denemarken zonder slag of stoot en uit de bliksemsnelle wijze waarop belangrijke Duitse troepenconcentraties binnen 24 uur vrijwel alle belangrijke strategische posities in Noorwegen konden innemen, hoewel het vaststaat dat de geallieerden het Duitse geweld in het noorden met grote kracht zullen beantwoorden.

De ontwikkeling van deze gebeurtenissen toont aan dat in deze oorlog het geweld overal en onder alle omstandigheden het recht verdringt. Op de rug van kleine neutrale volkeren zal een verbitterde strijd worden uitgevochten doch kan op deze wijze de grondslag voor een duurzame en rechtvaardige vrede worden gelegd? Europa's toekomst is donker. Achter het perspectief van de totale oorlog doemt het bolsjewistische gevaar op. Moskou blijft voorlopig „neutraal".

Katholieken en Protestanten

Zondag 31 Maart luisterde ik naar pater Otten O.P. tijdens zijn vermaard en hoogst nuttig vragenuurtje. Tot slot beantwoordde hij een brief van een Friesen protestant, die hem vroeg, hoe katholieken en protestanten, die toch allen denzelfden God aanbidden en denzelfden Christus als enigen Middelaar erkennen, meer als broeders en zusters tot elkaar kunnen naderen. En hij smeekte als het ware, dat alle oprechte christenen één zouden zijn.

Deze brief was pater Otten uit het hart gegrepen. De sympathieke en geleerde radiospreker gaf twee middelen aan: werken en bidden. Is het gebed voor elkaar het machtigste middel, katholieken zowel als protestanten moeten bovendien onvermoeid werken, opdat men alom het katholicisme in zijn ware gedaante kenne en de vele vooroordelen bij onze protestantse mede-christenen verdwijnen. In dit verband herinnerde hij aan de magistrale rede, die prof. Gerard Brom onlangs voor een gemengde vergadering te Groningen hield over het onderwerp „Katholiek en Protestant", en aan de arbeid van dominee Coolsma aldaar.

Pater Otten, die ook mij kent, zal mij wel toestaan, dat ik nog op een derde noodzakelijk middel wijs: het goede voorbeeld of, om het anders te zeggen, een waarlijk christelijke levenswandel. Alle gelovige protestanten en goed willende katholieken moeten, willen zij elkaar vinden, metterdaad tonen, dat zij God beminnen en Christus hun leidsman is.

Zijn er gelukkig heel wat brave katholieken, ook onder onze protestantse broeders en zusters kan men vele voorbeeldige mensen ontmoeten, die onbewust reeds zeer dicht tot ons genaderd zijn. Zo zal ik nooit een orthodox protestants gezin „ergens" in Nederland vergeten, dat ik meermalen als vriend des huizes mocht bezoeken. Tegen vijf uur keerde vader van zijn zaak terug, kwamen de ter universiteit studerende of in betrekking zijnde kinderen thuis, terwijl de jongere kinderen, die nog de lagere school, H.B.S. of gymnasium bezochten, reeds een half uur vroeger bij moeder waren gekomen, die met haar oudste dochter en de dienstbode voor het middagmaal had gezorgd.

Om vijf uur zat een gezelschap van ongeveer zestien man aan tafel en werd het eten opgediend. Niemand zou echter beginnen, voordat vader eerst eerbiedig het Onze Vader gebeden en in een kort gebed de hemelse zegen gevraagd had. En geen der aanwezigen stond na tafel ook op, of allen hadden eerst gezamenlijk het Onze Vader gebeden, waarna vader een hoofdstuk uit de H. Schrift voorlas. Was dit gebeurd, dan vloog het gezelschap niet uit elkaar: vader en moeder met de jongere kinderen naar hun auto, de oudste dochter naar haar verloofde, die voor predikant studeerde, de studenten en de rest naar concert, bioscoop, schouwburg of dancing, neen, meestal vonden zij des avonds hun vermaak in de huiselijke kring. Dikwijls kwam de aanstaande predikant des avonds zijn toekomstige vrouw bezoeken; ging dit paar uit, dan was het meestal in gezelschap.

O. L. Heer was bij die mensen steeds nummer één, zeker op Zondag, want dan gingen zij altijd naar die kerk, waar een rechtzinnige dominee voorging.

Menig uurtje heb ik in hun gezin doorgebracht en mij nooit verveeld. Er werd niet gekwezeld, niet gejammerd over de te grote macht en „onzalige" invloed van het „duivelse" Rome, omdat zij oprechte christenen waren, voor wie als eerste gebod gold de liefde tot God en als tweede, daaraan gelijk, de liefde tot hun evenmens. Daarom heersten er oprechte vreugde, grote tevredenheid en verdraagzaamheid.

Ziet, lezer, indien alle katholieken en alle protestanten door hun levenswandel bewezen allereerst God te beminnen, dus door hun doen en laten de verhevenheid van het christendom predikten, dan zouden wij spoedig metterdaad broeders en zusters zijn en tevens een onoverwinnelijk front vormen tegen atheïsme, communisme en het nieuwe heidendom.

VAN DEURNE.

HOOFDPIJN?
Dán 't o Mijnhardtje
Twee stuks 10 ct. - Twaalf stuks 50 ct.

KRONIEK EN KRITIEK

Oorlogseconomie

WIJZIGINGEN IN DE OMSTANDIGHEDEN EN IN DE DOELSTELLINGEN

I

(Doc.) In een wereld, die zich pas moeizaam aan het herstellen was uit een langdurige periode van diepe depressie, heeft het uitbreken van de oorlog weer nieuwe ontwrichtingen teweeggebracht. Nieuwe ingewikkelde vraagstukken zijn gerezen, die dringend om een oplossing vragen. De te voeren economische politiek moet rekening gaan houden met de totaal gewijzigde omstandigheden in binnen- en buitenland.

Echter: niet alleen de **omstandigheden** zijn veranderd. Ook in de **doelstellingen** heeft zich een verschuiving voorgedaan. Zowel bij de neutralen als bij de oorlogvoerenden. Een element heeft zich namelijk met buitengewone kracht naar de voorgrond gedrongen. Bij de oorlogvoerenden is dit: het winnen van de oorlog. Bij de neutralen — vooral die, welke in de oorlogszône liggen — de zorg voor eigen veiligheid, voor het behoud van onafhankelijkheid en zelfstandigheid. Deze zorg eist het opvoeren van de militaire weerstandskracht van het land.

Terwijl in normale tijden de economische politiek rechtstreeks en op de eerste plaats gericht is op de instandhouding en verhoging van het welstandspeil der burgers, moeten we ons nu noodgedwongen allereerst oriënteren op het sterk maken van onze verdediging ter vrijwaring van ons zelfstandig volksbestaan.

Daar echter onze defensieve kracht niet alleen afhankelijk is van de **materiële uitrusting** van de weermacht, maar evenzeer van de **physieke en morele kracht** van de manschappen en burgerlijke bevolking, sluit deze doelstelling reeds dadelijk in: de zorg voor de bevrediging der eerste levensbehoeften van allen, voor het noodzakelijke en gezonde levensonderhoud.

En opdat zowel het eerste (de materiële uitrusting) als het tweede (het gezonde levensonderhoud) ook in de toekomst, verzekerd zij, moet tegelijkertijd de nodig aandacht worden besteed aan **het op peil houden van het daartoe nodige productie-apparaat.**

Pas wanneer aan deze eisen is voldaan, kunnen in de huidige omstandigheden de nog beschikbare productieve krachten worden gericht op de weliswaar vaak hoogst belangrijke, maar toch minder onontbeerlijke doeleinden.

Het is mogelijk, zelfs waarschijnlijk, dat, ook na de inschakeling van de vroeger ongebruikt gebleven productieve krachten, niet alle behoeften onzer volkshuishouding kunnen worden bevredigd in de mate en op de wijze als we dat in het verleden gewoon waren. En zeker zal de behoeftenbevrediging geringer zijn dan ze **zou kunnen zijn,** indien bij deze stand van zaken niet een deel der productie-capaciteit moest worden gericht op doeleinden, die op zichzelf niet welstandverhogend zijn (verdedigingswerken e.d.). Hierin is, in het eerste geval meer, in het tweede minder voelbaar, onmiskenbaar een verarming gelegen, die we ons onder de druk der dreigende omstandigheden moeten getroosten. Waartegenover echter de winst staat van een verhoogde weerbaarheid en ook het ideeële voordeel van een verlevendigd nationaal bewustzijn en saamhorigheidsbesef, die we in deze dagen onder de druk der zelfde omstandigheden zich zien uiten.

Na het voorgaande is wel duidelijk, dat er ter bereiking van de beschreven doelstellingen een zekere, wellicht ingrijpende, **herordening** van ons economisch leven zal moeten plaats grijpen. Dit doet bij de practische uitwerking moeilijke vraagstukken rijzen, omdat een heroriëntering van eenmaal in bepaalde richtingen vastgelegde productieve krachten niet zo eenvoudig is. Grote weerstanden moeten daarbij overwonnen worden.

En de ingewikkeldheid van het probleem wordt nog verhoogd, doordat men niet weet hoe lang de huidige toestand zal duren. Enerzijds is men geneigd te rekenen op een spoedige terugkeer van meer normale verhoudingen. Daarom zal men niet gemakkelijk overgaan tot maatregelen, die gevolgen van langere duur hebben, indien die voorzieningen ook al met het oog op de **heersende toestand** wenselijk zouden zijn. Er zijn grote risico's gelegen in een vaststelling voor lange tijd van middelen in bepaalde richtingen, die men spoedig weer zal moeten verlaten. Het ongedaan maken van dergelijke bestedingen brengt onvermijdelijk verliezen met zich mee. Dat maakt terughoudend.

Anderzijds kan een al te zeer afwachtende houding ook grote nadelen aan het volkswelzijn berokkenen, doordat men de gunstige gelegenheden tot het treffen van voorzieningen laat voorbijgaan en later ten koste van veel grotere offers oplossingen moet forceren.

Een herordening van onze volkshuishouding zal dus steeds gekenmerkt zijn door een tegen elkaar afwegen van de ogenblikkelijke noden en de verwachtingen ten aanzien van de naaste toekomst. Daar niemand de gave der voorspelling bezit, is dit een riskante bezigheid, waarbij vergissingen allerminst zijn uitgesloten.

***

Tot dusver is nog slechts een zeer algemeen schema der doelstellingen voor de te volgen economische politiek en enkele daarbij zich opdringende moeilijkheden aangegeven. Een nadere uitwerking van de verschillende onderdelen is noodzakelijk, waarbij rekening wordt gehouden met de concrete gegevens en feitelijke verhoudingen. Het trekken van enige algemene grondlijnen moest daaraan voorafgaan.

Daarbij is wel gebleken, dat door de opgetreden veranderingen in omstandigheden en doelstellingen het in oorlogstijd te voeren economisch beleid een apart karakter heeft, grondig verschillend van dat in vredestijd. Zodat het gerechtvaardigd is, het complex van economische problemen dat dan aan de orde is, aan te duiden met een aparte naam: **oorlogseconomie.**

Verschillende onderdelen van dit problemencomplex, zoals het voor ons land geldt, zullen we achtereenvolgens behandelen. Daarbij beginnend met de invloed van de oorlog op onze internationale handelsbetrekkingen.

Sproeten komen vroeg in het voorjaar, koop tijdig **een pot Sprutol.** Bij alle Drogisten

Tegen Rome

In „Herstel" van 12 Januari hebben wij de aandacht gevestigd op de ongewoon sterke overeenkomst in de graad van anti-papisme tussen de Nationaal-Socialistische Beweging van den heer Mussert en de oude Evangelische Maatschappij. Er bleek uit, dat voor beide partijen niet Moskou doch Rome blijkbaar vijand no. 1 is.

In zijn weekblad „Volk en Vaderland" van 29 Maart zag de heer Mussert bij „de Monsignori van het Vaticaan" de droom om de Nederlanden geheel in hun macht te krijgen en na de oorlog vandaar uit hun ondergrondse arbeid speciaal te doen uitgaan naar Rijnland, om daar het nationaal-socialisme te ondergraven. Er is een verbond gesloten tussen de vrijmetselarij, het jodendom en het Vaticaan. De schrijver schijnt dit allemaal zelf te geloven.

Deze week staat in hetzelfde socialistische weekblad een artikel getiteld: „Kronkelwegen der Vaticaanpolitiek". Er wordt ons meegedeeld, dat „de monsignori" een monsterverbond tussen katholicisme en kapitalisme overwegen: tussen Amerika en den Paus is de zaak al voor elkaar. De Paus streelt het kapitalistisch gevoel en Amerika geeft de vrije hand bij de katholisering van het land.

Dit staat, zoals gezegd, in „Volk en Vaderland" van 5 April.

Met enige verandering van woorden kan men deze beschouwing vinden in een bijdrage van den heer I. Zvavic in de bolsjewistische „Izvestia" van 22 Januari onder de titel: „De H. Stoel doet aan politiek".

Een samenvatting van dit artikel in het bolsjewistisch hoofdorgaan kan men vinden in „Katholieke Documentatie" van 4 April 1940.

Rome blijkt vijand no. 1 van den heer Mussert zo goed als voor Moskou.

Dat pleit niet tegen Rome.

Van Schaikfonds

Ongetwijfeld is het verheugend, dat het Kanunnik-Van-Schaikfonds een van de bekendste instellingen van het Verbond wordt. Deze bekendheid vloeit voort uit het feit, dat de roepingen uit Verbondskringen voor het priesterschap en daarmee ook de veelvuldigheid van een beroep op het fonds steeds groter worden. Daardoor dringt het in steeds breder kring van de Katholieke Arbeidersbeweging door, dat het Kanunnik-Van-Schaikfonds bij lange na niet over voldoende financiële middelen beschikt om op behoorlijke wijze aan zijn doel te kunnen beantwoorden.

Een van de middelen om in de zeer onvoldoende, ja gebrekkige financiën verbetering te brengen, bestaat in de financiële hulp van de plaatselijke afdelingen en de coöperaties.

Daarom wordt elke afdeling voor dit fonds een bijdrage naar vermogen gevraagd.

Daarnaast is de thermometeractie gericht op de leden persoonlijk. Zij zal de weldadigheid van de beweging als gemeenschap niet in de weg staan.

Deze thermometeractie heeft geweldig ingeslagen: een kleine 80.000 zijn er reeds besteld en een tweede spaarperiode met thermometers wordt weer voorbereid, die in Juli a.s. zou kunnen beginnen. Zij is uiteraard het eerst voor de afdelingen, die voor deze actie nog niets deden. Maar als er nu eens een 100.000 thermometers geplaatst worden, is het fonds nog lang niet de berg over. Honderdduizend gulden is heel veel. Maar de rente van zulk kapitaal bedraagt per jaar op zijn hoogst 5000 gulden. Als er nu 500 aanvragen zijn — dat getal is waarlijk niet overdreven, want het aantal aanvragen groeide van 50 in 1935 tot 113 in 1937 — betekent dat dat er een jaarlijkse subsidie van gemiddeld tien hele guldens kan worden gegeven.

Eiken hebben nu eenmaal groeitijd nodig en fondsen ook. Zij zullen het sterkst leven, als de leden er persoonlijk voor offeren.

Maar, gelijk gezegd, naast de persoonlijke giften zijn ook die van de leden als vereniging, als bond, afdeling, coöperatie, instelling welkom.

Vele besturen gedenken nu reeds jaarlijks het Kanunnik-Van-Schaikfonds; dat de fondsbeheerders ook dit jaar op postrekening 22696, Utrecht, gaarne een teken van klinkende belangstelling voor het werk der priesteropleiding zullen ontvangen, behoeft niet gezegd. En dat God de katholieke arbeidersbeweging juist voor dit werk zegenen zal, eist evenmin aparte vermelding als het feit, dat in het verleden en heden zoveel priesters op onbaatzuchtige wijze de katholieke arbeidersbeweging hebben gediend.

WEK UW LEVER-GAL OP

en u zult 's morgens uit bed springen, gereed om bergen te verzetten.

Iederen dag moet uw lever een liter lever-gal in uw ingewanden doen vloeien. Wanneer deze stroom van lever-gal onvoldoende is, verteert uw voedsel niet, het bederft. U voelt u opgeblazen, u raakt verstopt. Uw lichaam is vergiftigd, u voelt u beroerd en ellendig, u ziet alles zwart.

De meeste laxeermiddelen zijn slechts lapmiddelen. U moet CARTER'S LEVER-PILLETJES nemen om deze liter lever-gal vrij te doen vloeien en u zult u een geheel ander mensch voelen. Onschadelijk, plantaardig, zacht, onovertroffen om de lever-gal te doen vloeien.

Eischt Carter's Lever-Pilletjes bij apothekers en drogisten. f. 0.75.

„Neutraal"

Heftig is de strijd om de school.

Het openbaar onderwijs takelt af en dat is mee de reden, dat de sociaaldemocratische vakverenigingen er ook de strijd voor voeren. Het sociaaldemocratisch N.V.V. zit in het Comité van Actie voor de Openbare School en „De (sociaal-democratische) Vakbeweging" verdedigt dat.

Daartegenover probeert de neutrale vakcentrale zich buiten de schoolstrijd te houden.

Het N.V.V. echter verklaart, dat de openbare school, evenals 't N.V.V., georganiseerd is „onafhankelijk van religieuze geschillen".

Daarom verdedigt het sociaal-democratisch vakverbond de openbare school. Dit verbond is dus niet neutraal. Het huldigt nóg het standpunt, dat godsdienst privaatzaak is. Het meent zelfs die godsdienst buiten opvoeding van kinderen en sociale vorming van ouderen te kunnen houden.

Het onbegrijpelijke is, dat de sociaal-democraten nog niet merken, hoe angstwekkend zij, zonder het te willen, de weg bereiden voor de totalitaire ideologie van het nieuwe socialisme, dat eveneens de leuze godsdienst is privaatzaak in de school en organisatie aanheft, maar dat er een vervangsel voor in de plaats stelt.

Als de socialisten het ontzaglijk gevaar van hun standpunt niet begrijpen, doen zij het best deze woorden van hun oud-partijbestuurder, ds. W. Banning eens te overwegen:

> Het is een van de allerzwaarste paedagogische en geestelijke problemen, waarvoor de socialistische beweging, met name de jonge generatie zich geplaatst ziet: waar liggen nú de bronnen van kracht en bezieling, waar zijn nú de vaste en onwankelbare zekerheden, die ons dragen door de stormen van de nieuwe oorlog? Het enthousiasme kan althans in ons land niet geput worden uit de gedachte, dat de opmars der beweging voortgaat — er is geen opmars, een teruggang. Als de theoretische constructies vallen, de empirische werkelijkheid teleurstelt, blijft slechts de weg naar de idee over.

Maar welke idee blijft aan de mensen, die noch in de school, noch in de organisatie een eigen godsdienstige overtuiging hebben leren kennen?

ROND DE BEWEGING

De Haagse Volksbond kwam bij zijn gouden feest uit met een extra bijlage in „De Volkskrant".

De Bisschop van Haarlem, minister van Staat Aalberse, Verbondsvoorzitter De Bruijn, hoofdredacteur Vesters en anderen werkten mee, terwijl de heren Jos van Seggelen en Ad Bevers dichterlijke bijdragen leverden.

Zondag is het feest gevierd met een pontificale Hoogmis en een drukbezochte feestvergadering in de Dierentuin, waar Mgr. Huibers het woord voerde, alsmede voorzitter v. d. Akker.

Leden boden *f* 3500 aan voor uitbreiding van het bondsgebouw, het ontwerp van een nieuwe vaandelvlag, alsmede een portret van Jan Smit en een bronzen buste van W. Passtoors z.g.

***

Op 23 Maart had de Katholieke Bouwvakarbeidersbond 30208 leden; de laatste veertien dagen van Maart brachten 210 nieuwe leden. Een nieuwe actie voor ledenwerving begint.

***

De algemene vergadering van de Katholieke Mijnwerkersbond zal Zondag 23 en Maandag 24 Juni in Ons Volkshuis te Heerlen worden gehouden.

***

Het ledental van de Katholieke Handelsreizigersvereniging „St. Christoffel" is in de laatste vijf jaren geweest: in 1935: 1948 leden, in 1936: 1803, in 1937: 1862, in 1938: 1900, in 1939: 1893 leden.

***

Bij het gereedmaken van dit orgaan waren wij de 9750 leden reeds gepasseerd, zodat ons ideaal, dat voor de afsluiting van deze propagandacampagne het 10.000e lid moet zijn bereikt, niet meer denkbeeldig is, aldus „De Katholieke Bediende" van 30 Maart, die meent dat het 10.000e lid vóór 30 Juni gewonnen kan zijn.

***

„St. Paulus" houdt 3 en 4 Juni a.s. in Kras te Amsterdam de bondsvergadering. „Onze Strijder" bevat de beschrijvingsbrief.

***

Aan de Limburgse Mijnwerkers, die nachtdienst hebben, is de mogelijkheid gegeven, een paar maal in de maand de H. Communie te ontvangen, ook al hebben ze zich ontnuchterd door iets bij wijze van drank, dus ook melk of een geklopt ei, te gebruiken.

Het initiatief tot het aanvragen van deze gunst te Rome is uitgegaan van „Credo Pugno".

***

De Katholieke Landarbeidersbond, die op 15 Februari de propaganda-actie inzette, heeft sedert die datum 495 nieuwe leden ingeschreven.

***

De Katholieke Fabrieksarbeidersbond schreef in Februari 161 nieuwe leden in. In verschillende fabrieken en werkgelegenheden is op Goede Vrijdag om 3 uur het sterven van Christus herdacht.

In de Jasnevafabrieken te Roosendaal werd, zo meldt „De Kath. Tabaksbewerker" voor deze gelegenheid een viertal kruisen door deken Van Mierlo gewijd. Zij zijn in de werkgelegenheden opgehangen.

***

In „St. Petrus" wijdt bondsvoorzitter M. van den Broek een waarderend In Memoriam aan wijlen pater A. G. van Delden, Augustijn, in leven sedert 1922 geestelijk adviseur van de Katholieke Bond van P.T.T.-personeel.

***

De nieuw benoemde burgemeester van Wehl in Gelderland, de heer W. Passtoors, is een zoon van wijlen Willem Passtoors, den oprichter van de Amsterdamse Katholieke Volksbond en van de Diocesane Katholieke Volksbond in het bisdom Haarlem, later Tweede Kamerlid voor het district Beverwijk en burgemeester van Ginneken.

De Passtoorsen waren oorspronkelijk Brabanders. De overgrootvader van den heer Passtoors was in het Napoleontische tijdvak keizerlijk postmeester te Zundert.

***

De Bossche arrondissementsrechtbank heeft op 4 April den heer H. B., voorzitter van het Osse ziekenfonds „Onderlinge Hulp", die moest terecht staan, beschuldigd van het feit in zijn functie van agent der N.V. Centrale Volksbank te Utrecht een bedrag van f 711,93 te hebben zoekgemaakt, vrijgesproken.

BRIEFWISSELING

Th. W. te U: Dank voor gift die doorgezonden is aan Kanunnik-Van-Schaikfonds en voor artikel, dat zo mogelijk geplaatst wordt.

W. K. te L.: „De wijsgerige grondslag der democratie" verscheen in de Handelingen van de Vereniging voor Wijsbegeerte des Rechts, XV, 2e gedeelte, 1938. Misschien kan de referent jhr. mr. G. M. O. van Nissen tot Sevenaer, Van Dorpstraat 26, Den Haag, u een overdruk bezorgen.

Sociale verzekering in Nederland

VRAGENBUS

H. v. H. te T. Mijn vader, 74 jaar oud, trekt geen ouderdomsrente, omdat hij in de vermogensbelasting valt, is dat juist?

Antwoord. Ja, zie ook het antwoord aan M. v. D. te U. Mogelijk is uw vader invalide in de zin der wet. Hij zou dan invaliditeitsrente kunnen krijgen, waarbij de aanslag in de vermogensbelasting niet van invloed is. Vraag aan de Raad van Arbeid of uw vader invaliditeitsrente kan krijgen.

K. K. te T. Mijn zoon, oud 18 jaar, werd invalide toen hij 3 jaar oud was. Hij werkt nu in de werkplaats van de broeders à 70 ct. per week. Is hij verplicht-verzekerd en heeft hij nog rechten?

Antwoord. Wie invalide is, valt niet onder de verplichte verzekering en kan daaraan dus geen rechten ontlenen. U zoudt een V.O.V. voor hem kunnen sluiten.

C. F. te D. Mijn rentekaart ging een paar maanden geleden ten kantore van mijn werkgever bij een brand verloren. Wie is voor die rentekaart aansprakelijk?

Antwoord. Uw werkgever. U zult daarvan geen nadeel ondervinden. Wendt u tot de Raad van Arbeid met de mededeling dat uw rentekaart is verbrand.

J. H. te H. Ik vent brood op provisie, moet mijn patroon voor mij plakken?

Antwoord. Dat hangt af van de omstandigheden waaronder u werkt, maar zeer waarschijnlijk moet de baas plakken. Denk er aan dat het plakken door uw baas voor u van groot belang kan zijn.

Korporaal P. te C. Deze is vrijwillig verzekerd tegen ongevallen en meent, dat er een instantie is, die geheel of gedeeltelijk de premie voor hem zou willen betalen.

Antwoord. Deze vraag houdt geen verband met de wettelijke verzekeringen en ligt dus buiten mijn terrein. Vraagsteller zal zich vermoedelijk wel vergissen.

M. v. D. te U. Krijgt iemand die in de vermogensbelasting is aangeslagen later ouderdomsrente? Hierover bestaat blijkbaar verschil van mening.

Antwoord. Het hangt er maar van af, wanneer men in de verzekering is opgenomen. Is men vóór 1 Juli 1922 in de verzekering gekomen en was men op de datum, waarop men in de verzekering kwam ouder dan 34 jaar, dan kan aanslag in de vermogensbelasting een beletsel zijn om ouderdomsrente te trekken. Zijn voor zo iemand echter 1248 zegels geplakt, dan krijgt hij toch ouderdomsrente, ook bij aanslag in de vermogensbelasting. Zijn er minder dan 1248 zegels geplakt, dan krijgt hij geen ouderdomsrente bij aanslag in de vermogensbelasting, ook niet wanneer hij zonder aanslag wel ouderdomsrente zou bekomen hebben.

Voor degenen, die op of nà 1 Juli 1922 in de verzekering zijn gekomen, is aanslag in de vermogensbelasting nooit een beletsel om ouderdomsrente te genieten.

L. L. te G. Voor mij, 41 jaar oud, is geplakt van 1919 tot 1925 ter waarde van f 186. Daarna kwam ik tot December 1938 in pensioengerechtigde dienst en werd er dus niet voor mij geplakt. Daarna werd er weer voor mij geplakt in particuliere dienst. Hoeveel bedraagt mijn ouderdomsrente: a. als er niet meer voor mij geplakt wordt en b. als er regelmatig zegels van f 0,60 voor mij worden geplakt? 2. Wat te doen, wanneer de huisarts verklaart, dat je door ziekte arbeidsongeschikt bent en de Raad van Arbeid zegt dat je niet arbeidsongeschikt bent?

Antwoord. 1. Bij niet plakken kan uw rente ongeveer f 50 per jaar bedragen en bij voortplakken van zegels van f 0,60 ongeveer f 218 per jaar. 2. Vraag aan de Raad van Arbeid een gemotiveerde beslissing en ga 30 dagen na die beslissing in beroep bij de Raad van Beroep te Roermond.

J. v. N. te d. H. 1. Mijn zoon, die van beroep huisknecht was, is onherstelbaar doof. Hij kan nu geen betrekking meer krijgen. Kan hij voor invaliditeitsrente in aanmerking komen? 2. Krijgt hij later ouderdomsrente als hij niet meer plakt?

Antwoord. 1. Als uw zoon stokdoof is, komt hij in zijn omstandigheden en op zijn leeftijd misschien voor invaliditeitsrente in aanmerking. Maar het is niet zeker. Wend u tot de Raad van Arbeid, onder overlegging van een doktersverklaring. De zaak mag wel goed worden voorbereid. Wend u tot het bureau voor rechtsbijstand van uw organisatie, die u misschien behulpzaam kan zijn. 2. Als uw zoon geen Invaliditeitsrente krijgt, doet hij verstandig regelmatig te plakken, anders zal zijn ouderdomsrente later gering zijn.

A. F. te S. 1. Mijn dochter is dagdienstbode. Zij heeft dagen dat zij bij twee werkgevers en soms dat zij bij drie werkgevers werkt. Wie moet plakken? 2. Hoe gaat het met de ongevallen- en de ziekteverzekering?

Antwoord. 1. Hij, bij wie uw dochter het eerst op de dag werkt, moet plakken. Over elke dag, waarop zij werkt, moet een dagzegel worden geplakt. Zou zij in een kalenderweek op 4 dagen bij eenzelfden werkgever werken, dan moet deze een weekzegel plakken over die week. 2. Zij is alleen dan tegen ongevallen of ziekte verzekerd, als zij in een onderneming werkzaam is en niet als zij in een particulier huis werkt.

L. J. H. te W. Ik werd ziek op 30 November 1934 en was toen sinds 1½ week in de werkverschaffing werkzaam. Mijn ziekengeld bedraagt 80 pct. van f 12. Heb ik geen recht op 80 pct. van mijn loon over de laatste 13 weken? Vóór de werkverschaffing verdiende ik f 18,50 per week.

Antwoord. Het dagloon in de werkverschaffing waarnaar het ziekengeld wordt berekend, bedraagt voor uw gemeente f 2, zodat uw ziekengeld juist is berekend.

P. v. d. K. te J. Ik geniet een ongevallenrente van f 1,50 per week, kan deze worden afgekocht?

Antwoord. Indien uw rente blijvend is en de arbeidsongeschiktheid bedraag 15 pct. of minder en u op de dag van het ongeval nog geen 50 jaar waart, kunt u aan de Rijksverzekeringsbank te Amsterdam een afkoopsom vragen, welke ongeveer 3 maal de jaarrente zal bedragen.

G. D. te H. Voor mij is vanaf December 1919 tot 1930 geplakt ter waarde van f 243,30. Daarna kwam ik tot 1937 in pensioengerechtigde gemeentedienst. Over die tijd zijn mij toegekend 383 premiën ter waarde van f 191,50. Ik ben nu gehuwd en plak reeds 3 jaar zegels van 25 cent. Hoeveel zal mijn ouderdomsrente bedragen?

Antwoord. Dat hangt er vanaf, hoe oud u zijt. Aangezien wij uw geboortedatum niet kennen, is het ons niet mogelijk uw vraag te beantwoorden.

J. V. te O. Voor mijn vrouw (26 jaar oud) is geplakt ter totale waarde van f 40. Kan mijn vrouw nog een rentekaart bekomen en hoeveel zal de ouderdomsrente bedragen als zij voortaan regelmatig zegels van f 0,25 plakt? Wat is het nut, als mijn vrouw voor de 65-jarige leeftijd sterft? Is een V.O.V. voor haar beter? Hoeveel zou zij voor een V.O.V. per week moeten betalen om f 3 pensioen te bekomen op 65-jarige leeftijd?

Antwoord. Uw vrouw kan een rentekaart vragen aan de Raad van Arbeid. Als zij regelmatig zegels van f 0,25 plakt, zal haar ouderdomsrente op 65-jarige leeftijd ongeveer f 118 per jaar bedragen. Ik neem dan aan, dat zij ongeveer in 1932 voor het eerst een rentekaart kreeg. U deelt mij dat niet mee. Als uw vrouw eerder sterft, zal het nut waarschijnlijk gering zijn, tenzij zij voor haar dood invaliditeitsrente en geneeskundige behandeling zou ontvangen. Een V.O.V. zou ongeveer f 3,89 per maand kosten. Deze geeft bij voor-overlijden terugbetaling van premie min een jaarpremie en een uitkering van f 100 bij overlijden, maar geen invaliditeitsrente of geneeskundige behandeling.

G. A. P. te B. Ik ben ziek geworden op 30 December 1939. Heb ik nu recht op de inmiddels met ingang van 1 Januari 1940 gegeven duurtetoeslag op het loon?

Antwoord. Neen, het ziekengeld wordt berekend naar het dagloon vóór de ziekmelding.

A. v. W. te N. Mijn broer heeft een V.O.V. gesloten bij de Raad van Arbeid. Hij is sinds 1935 blijvend invalide. Kan hij een Invaliditeitsrente krijgen?

Antwoord. Neen, de V.O.V. kent geen invaliditeitsrente, maar wel kan uw broer vrijstelling van premiebetaling vragen indien de verzekering is gesloten vóór September 1923. Jammer voor hem, dat hij daar zo laat aan denkt, want die vrijstelling wordt niet verleend met terugwerkende kracht.

J. G. v. d. L. te V. Voor mijn vrouw, 30 jaar oud, is geplakt van 1926 tot 1935 ter waarde van f 177,90. Is dit geld als verloren te beschouwen, omdat ik voor haar niet verder kan plakken?

Antwoord. Dit geld is niet als verloren te beschouwen, maar de aanspraken van uw vrouw zullen later niet groot zijn, als u niet meer plakt. Doe dus wat ge kunt. Het is in het voordeel van uw vrouw.

G. J. M. F. te U. Ik ben kleermaker-thuiswerker met twee hulpen en werk voor twee zaken, maar als er geen werk genoeg meer is, werk ik ook voor anderen. De ene patroon verzekert mij volgens de Ziektewet en de ander niet; juist omdat ik in tijden van slapte voor anderen werk. Zes maanden per jaar werk ik alleen voor beide zaken, maar in de overige tijd ook nog voor anderen. De ene patroon verzekert mij volgens de Ziektewet en de andere niet. Wie heeft gelijk?

Antwoord. Uw geval is moeilijk; men zou u, omdat u ook een half jaar voor anderen werkt, als zelfstandig patroon kunnen beschouwen. Misschien, zeer misschien, is u als verplicht-verzekerd te beschouwen over de tijd, dat u uitsluitend voor die twee patroons werkt. Maar als u zelf als patroon is te beschouwen, moet u zelf voor de verzekering van uw beide hulpen zorgen. Wij raden u aan uw geval voor te leggen aan de Raad van Arbeid te uwent.

Adres: Vragenbus: Zandberglaan 44, Breda

Drakenburg vraagt deelnemers

De jeugdwerkgemeenschap Drakenburg begon op 4 Maart met 86 deelnemers. Er zijn er thans een 15-tal voor de militaire dienst opgeroepen. Wij vragen nu aan al onze jonge arbeiders, in het bijzonder schilders, timmerlieden en metselaars:

ZIJT GIJ NOG ZONDER?

KOMT NAAR DRAKENBURG!

Geeft u nog heden op.

MELDT U: DRIFT 10-12 - UTRECHT

Op naar de Jeugd-werkgemeenschap Drakenburg

Wij en de internationale toestand

1. Loonsverhogingen en loonacties

Het bestuur van de R. K. Cöperatie Helpt Elkander te Amersfoort heeft op verzoek van onze **bakkersgezellenbond,** met ingang van 16 Maart j.l. aan haar personeel een duurtebijslag van f 1 per week toegekend.

De R. K. **Bakkerspatroons**vereniging St. Clemens heeft medegedeeld, dat het verzoek van de samenwerkende gezellenorganisaties om de lonen met 5 percent te verhogen, door haar vereniging is aangenomen.

De firma P. J. den Otter te 's-Hertogenbosch heeft aan haar personeel een duurtebijslag verleend van f 1 per week.

De directie van de N.V. **De Bijenkorf** heeft, in verband met de bijzondere omstandigheden en met het oog op de stijging der kosten van het levensonderhoud besloten, aan het gehele personeel, voor zover het een jaarinkomen van minder dan f 3000 verdient, een mobilisatietoeslag te verlenen. De toeslag is op 1 April ingegaan.

Volgens de regeling is zowel aan het personeel op weekloon als aan de bedienden, die maandelijks hun salaris ontvangen, een toeslag verleend, die gemiddeld neerkomt op een verhoging van het inkomen met ongeveer 6½ percent.

De directie van de **Galeries Modernes** heeft in al haar zaken aan het personeel bekend gemaakt, dat van 1 April af op het salaris een duurtebijslag zal worden gegeven.

Deze bijslag vloeit alleen voort uit de verhoging van de kosten van levensonderhoud en is dus niet te beschouwen als een salarisverhoging, zodat bij een daling van deze kosten tot het niveau van Aug. 1939 deze duurtebijslag weer vervalt.

In verband met het opleggen van verplicht overleg aan de verschillende coöperatieve **aardappelmeelfabrieken** inzake lonen en arbeidsvoorwaarden voor 1940-'41 hebben besprekingen plaats gevonden tussen het bestuur van de vereniging van werkgevers in de aardappelmeelindustrie en aanverwante bedrijven en de vertegenwoordigers der fabrieks- en landarbeidersbonden. Van werkgeverszijde werd voorgesteld als grondslag voor het contractloon voor 1940-1941 te nemen een weekloon van f 15.40 met toepassing van een minimum weekloon van f 16,35 zonder opneming van een duurte-clausule in de af te sluiten overeenkomst. De arbeidersorganisaties hebben dit voorstel als onaannemelijk van de hand gewezen.

De Katholieke, Algemene en Christelijke **Metaalbewerkersbonden** hebben sinds begin Februari met de Katholieke Vereniging van Werkgevers in de metaalnijverheid onderhandeld over toepassing van een duurtetoeslag. Tot heden is hierover geen overeenstemming bereikt.

De samenwerkende metaalbewerkersbonden hebben thans ter verkrijging van 10 percent duurtetoeslag bij de volgende leden van genoemde werkgeversorganisatie een ultimatum gesteld, dat Zaterdag 13 April afloopt:

Auping, N.V. Eerste Nederlandse Fabriek van stalen gezondheidsramen te Deventer;
IJzergieterij en Haardenfabriek H. C. Beckers te Bergen op Zoom;
Bodewes, N.V. Scheepswerven te Millingen;
Anker- en Kettingfabriek te Schiedam;
Cosijn, N.V. IJzer- en Metaalgieterij te Breda;
Daalderop, N.V. Kon. Metaalwarenfabriek te Tiel;
Etna, N.V. IJzergieterij en Emailleerfabrieken te Breda;
Everts & v. d. Weijden, Schroefbouten, Moeren etc. te Helmond;
Lemafa, N.V. Ledikanten- en Matrassenfabriek te 's-Gravenhage;
H. van Thiel, N.V. Schroefboutenfabriek te Helmond;
P. van Thiel en Zonen, Fabriek van klinknagels etc. te Beek en Donk;
N.V. Van Thiel's Draadindustrie te Beek en Donk;
Frans Smulders, N.V. Utr. Machinefabriek te Utrecht;
Rogier, Nerincx, Richter, N.V. Machinefabriek te Bergen op Zoom.

In de Maandag 1 April 1940 gehouden vergadering der Contact-Commissie deelden de directies mede, dat zij ernstig hadden overwogen hetgeen de vertegenwoordigers der vakbonden in de vorige vergaderingen hebben aangevoerd, doch dat deze nadere overweging geen wijziging had gebracht in haar overtuiging, dat de positie van de **mijnwerkers,** zowel wat de lonen als de overige arbeidsvoorwaarden betreft, bevredigend moet worden genoemd. Bij de loonpolitiek moet bovendien het algemene landsbelang in het oog worden gehouden. De directies stelden derhalve voor, de bestaande lonen en toeslagen onveranderd te laten, met dien verstande dat de tijdelijke toeslag van 5 percent in de contractuele loonbedragen zal worden opgenomen.

Wat de pensioenen betreft, herhaalden zij de reeds in de vorige vergadering gedane mededeling, dat zij bereid zijn na te gaan, in hoever verbetering nodig is.

De directies voegden hieraan toe, dat omtrent de nieuwe kolenprijzen nog niets met zekerheid kan worden gezegd. Alleen staat nu reeds vast, dat, indien de kolenprijzen enige verhoging zouden ondergaan, de hieruit voortvloeiende baten niet zonder meer aan de mijnen ten goede zullen komen, doch dat over de bestemming daarvan nader overleg met de regering zal moeten plaats hebben. Te dezer zake is overleg met de regering gaande, waarvan de resultaten zullen moeten worden afgewacht.

De vertegenwoordiger van de R. K. Mijnwerkersbond verklaarde door deze mededelingen der directies te zijn teleurgesteld. Hij herhaalde het voorstel zijner organisatie, om thans een bedrag beschikbaar te stellen tot verbetering van de pensioenen der mijnarbeiders, in afwachting van de uitslag van het onderzoek, dat de Oud-Inspecteur-Generaal der Mijnen in opdracht van den minister van Waterstaat omtrent de pensioenen der arbeiders instelt.

De vertegenwoordiger van de Kath. Mijnwerkersbond betoogde, geen verband te kunnen zien tussen de verklaringen der directies en het verzoek van de arbeiders om een aandeel in de gunstige resultaten der ondernemingen over 't jaar 1939. De arbeiders verwachten een loonsverhoging van ten minste 5 pct.; daarbij ware in het bijzonder de aandacht te besteden aan de positie der laagstbezoldigden. Voorts drong hij opnieuw aan op toekenning van een vacantietoeslag.

Ook de vertegenwoordiger van de Prot. Chr. Mijnwerkersbond sprak zijn teleurstelling uit over de mededelingen der directies. Hij verwees naar de gunstige resultaten der onderneming over 1939 en bepleitte o.m. doorbetaling van loon op Christelijke feestdagen.

De directies bleven van oordeel, dat thans allereerst dient te worden afgewacht, tot welk resultaat het hiervoren bedoelde overleg met de regering zal leiden.

Ten slotte werd overeengekomen, uiterlijk 15 April a.s. opnieuw bijeen te komen.

2. Baksteenindustrie en mobilisatievergoedingen

In verband met de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst, die een verhoging van lonen en tarieven met 7% inhoudt, heeft de Ned. R. K. Fabrieksarbeidersbond St. Willibrordus zich gewend tot burgemeesters van gemeenten waarin de Ned. Baksteenindustrie gevestigd is en de C.A.O. van toepassing is.

Hij deed dit met volgend schrijven:

ALGEMENE ZAKEN

Aan den Edelachtbaren heer
Burgemeester
te .....

Het is ons aangenaam u te kunnen mededelen, dat door overleg tussen de Vereniging „Verbond van Baksteenfabrikanten", gevestigd te Nijmegen en de drie arbeidersorganisaties overeenstemming is verkregen over de nieuwe arbeidsvoorwaarden, welke op heden, 1 April 1940, in werking treden.

Deze nieuwe arbeidsvoorwaarden zijn gelegd in een collectieve arbeidsovereenkomst, die eensluidend is aan die van het contractjaar 1 April 1939 tot en met 31 Maart 1940, behoudens de wijziging in het hoofdstuk: „Vakgroepen en lonen", de artikelen 10, 11, 12, 14, 15, 16 en in hoofdstuk IV, artikel 27.

De herziening of wijziging der arbeidsvoorwaarden, zoals die golden tijdens het contractjaar 1939—1940 houdt in:

a. Per 1 April 1940 wordt een verhoging van 7% toegepast op de lonen en tarieven van het contract 1939—1940. Deze verhoging is opgenomen in de tarieven, uur- en weeklonen, zoals deze in de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst zijn opgenomen;

b. Wanneer de arbeiders gedurende het contractjaar 1939—1940 hogere lonen en/of tarieven ontvingen dan in de collectieve arbeidsovereenkomst 1939—1940 waren neergelegd, dan zal de verhoging van 7% per 1 April 1940 ook voor deze arbeiders worden berekend over de contract-lonen en tarieven 1939—1940; de aldus gevonden bedragen van verhoging zullen worden betaald **boven de werkelijk verdiende lonen** en tarieven 1939—1940.

Te uwer bediening sluiten wij hierbij in een exemplaar der collectieve arbeidsovereenkomst Baksteenindustrie 1940—1941.

Met het oog op de toepassing der Mobilisatievergoedingsbeschikking van den minister van Defensie van 2 November 1939, VIIe Afdeling No. 302 H, gewijzigd bij Beschiking van 5 December 1939, VIIe afd. No. 301 H, en met betrekking tot de kostwinnersvergoeding nader toegelicht door voornoemden minister bij schrijven van 15 Februari 1940, VIIe afd. No. 338 H, hebben wij de eer u edelachtbare kennis te geven van boven vermelde herziening der arbeidsvoorwaarden in de Gelderse baksteenindustrie. Wij hebben hierbij speciaal het oog gevestigd op toepassing van paragraaf 5 der M.V.B. van 5 November 1939 en punt B. in de brief van 15 Febr. 1940.

Het zal ons aangenaam zijn, als u bij voorkomende gevallen, waarin u een beslissing hebt te nemen op aanvragen van gemobiliseerde steenfabrieksarbeiders uit uw gemeente en evenzo in gevallen, waarin om herziening van reeds eerder genomen beslissingen mocht worden verzocht, wel rekening zoudt willen houden met deze herziening der arbeidsvoorwaarden.

U bij voorbaat dankend voor de aandacht, die u aan vorenstaande wel zult willen geven, tekenen wij,

Hoogachtend,

3. Vragen over vergoeding aan ongehuwde dienstplichtigen.

Het Kamerlid Van Sleen heeft aan den minister van Defensie de volgende vragen gesteld:

1. Is het den minister bekend, dat verscheidene gemobiliseerden tengevolge van het feit, dat zij als zogenaamd „zelfstandige vrijgezellen" niet voor een vergoeding (kostwinnersvergoeding) in aanmerking komen, reeds geruime tijd niet in staat zijn aan hun verplichtingen — het betalen van kamer- en/of werkplaatshuur, verzekering, contributie, als anderszins — te voldoen, en velen hunner na zeven maanden mobilisatie in ernstige financiële moeilijkheden zijn geraakt?

2. Kan de minister de redenen meedelen, die er toe hebben geleid, dat voor bedoelde groep van gemobiliseerden nog steeds geen bijzondere regeling is getroffen, alhoewel de minister reeds op 12 December 1939 in de Tweede Kamer bij de behandeling van de Defensiebegroting met betrekking tot deze aangelegenheid het volgende verklaarde: „Ik heb een dezer dagen opdracht gegeven om een proeve te ontwerpen van een voorziening in de noden van deze personen. Wij zijn er nu al mee bezig. Ik heb wel enige hoop, dat het zal gelukken ook voor deze landgenoten tot een bevredigende regeling te geraken"?

3. Waaraan moet worden toegeschreven, dat de „zelfstandige vrijgezellen", die voor hun opkomst in eigen bedrijf werkzaam waren, geen recht hebben op een vergoeding van de aan hun vervanging gebonden kosten, terwijl in par. 1, lid 2, sub c van de mobilisatie-vergoedingsbeschikking een dergelijk recht wel is vastgelegd voor de overige ongehuwde gemobiliseerden die een eigen bedrijf beheerden?

4. Wil de minister bevorderen, dat met bekwame spoed een regeling wordt getroffen, die in de aangegeven leemten voorziet, opdat de onder de wapenen geroepen vrijgezellen in staat worden gesteld aan hun verplichtingen te voldoen en — eventueel — hun zaak door het in dienst nemen van een plaatsvervanger te blijven drijven?

De minister geeft hierop het volgende antwoord:

Van het feit, dat verscheidene zelfstandige vrijgezellen door het verblijf in werkelijke dienst geldelijke moeilijkheden ondervinden is de minister niet onkundig gebleven. Integendeel heeft dit feit hem juist aanleiding gegeven een regeling tot stand te brengen, welke beoogt deze moeilijkheden tot op zekere hoogte op te heffen. Deze regeling, welke de naam draagt van „regeling vergoeding ongehuwden" (verkort: R.V.O.), is vastgesteld onder dagtekening van 1 April 1940. Een afdruk is o.a. aan ieder der leden van de Staten-Generaal toegezonden.

In afwachting van de totstandkoming van deze regeling heeft menig belanghebbende reeds enige hulp ontvangen van de Koninklijke Nationale Vereniging tot Steun aan Miliciens.

Bij het samenstellen van een ontwerp voor bedoelde regeling kwamen zoveel vraagpunten aan de orde, dat het nodig bleek, over strekking en inhoud verscheidene instanties te raadplegen. Ten slotte moest overleg worden gepleegd met den minister van Financiën, waaromtrent de minister op 8 Maart j.l. in de vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal een mededeling heeft gedaan. Zodra dit overleg was afgelopen, is tot de vaststellng overgegaan.

Voor zover krachtens de mobilisatievergoedingsbeschikking vergoeding wordt toegekend om hieruit de aan vervanging van den dienstplichtige verbonden kosten te bestrijden, geschiedt dit niet in het persoonlijk belang van den dienstplichtige, maar ten behoeve van het onderhoud van zijn verwanten. Hierbij heeft men te doen met een recht, dat voortspruit uit art. 36 der Dienstplichtwet, welk artikel niet handelt over de persoonlijke belangen van dienstpichtigen.

Dit verklaart, dat de ongenuwden, die kostwinner voor anderen zijn, en ongehuwden, die alleen voor zich zelf hebben te zorgen, niet op één lijn kunnen worden gesteld wat het recht op vergoeding betreft. In hoever aan laatstbedoelde ongehuwden een geldelijke tegemoetkoming wordt verstrekt, staat geheel los van het uit art. 36 der Dienstplichtwet voortvloeiende recht.

3. Geldelijke tegemoetkoming bij overlijden van dienstplichtigen

Daar kostwinnersvergoeding slechts mag worden uitgekeerd voor elke dag van het verblijf in werkelijke dienst van den kostwinner, moet de uitbetaling van deze vergoeding bij diens overlijden onmiddellijk worden gestaakt.

Ten einde echter te voorkomen — schrijft de minister van Defensie — dat in dergelijke gevallen de verwanten van den overleden dienstplichtige plotseling zonder of zonder voldoende inkomsten komen te staan, ben ik bereid in voorkomend geval te overwegen, hun gedurende enige tijd nog een geldelijke tegemoetkoming te verstrekken, indien de burgemeester daartoe aan mij een gemotiveerd voorstel doet. Het is nodig daarbij mee te delen, hoeveel kostwinnersvergoeding het gezin per dag genoot en aan wie of aan wien deze werd uitbetaald. Werd het bedrag der kostwinnersvergoeding door mij vastgesteld, dan verwijze de burgemeester naar datum, afdeling, nummer en letter van de desbetreffende beschikking.

Ik heb er geen bezwaar tegen, dat in zeer dringende gevallen de burgemeester, in afwachting van mijn beslissing, een voorschot verleent tot een bedrag, gelijkstaande met één week kostwinnersvergoeding. Indien de burgemeester daartoe overgaat, moet mij daarvan mededeling worden gedaan.

Thermometeractie

ZONDAG 14 APRIL
Stand van de Thermometer
4 CENT

Met IVOROL een super reiniging van mond en tanden,
want het actieve zelfreinigend schuim dringt door tot in de meest verborgen schuilhoekjes waar gewone tandpasta niet komt. Tube 60-40-25 ct.

Katholiek beroepstoneel

ZIJN PLAATS TEMIDDEN VAN HET PUPLIEK

I

Toen de Verenigde Haagse Spelers, het enige katholiek georiënteerde beroepstoneelgezelschap in Nederland, zijn eerste lustrum vierde, gebeurde dat met de opvoering van het zinnebeeldig spel van Frans van Oldenburg Ermke, „Gods molen". Deze molen, welke langzaam maar zeker maalt, moge ook symbolisch heten voor de culturele arbeid van deze hard werkende toneelgroep, voor wie het tienjarig bestaan reeds gloort. En dit thans met vrij grote zekerheid.

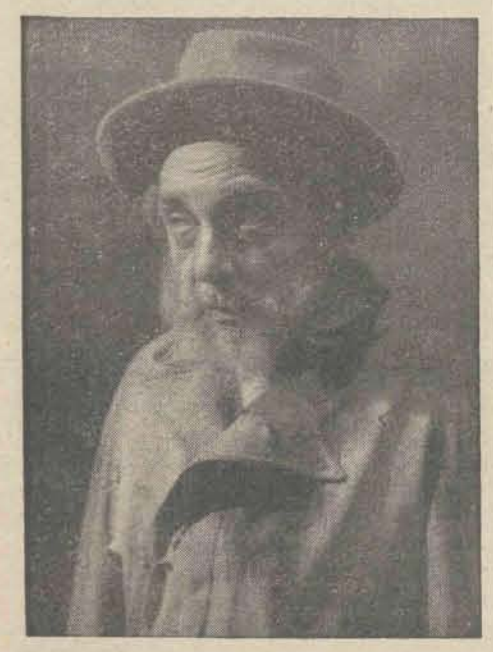

Jules Verstraete als Baas Didier in „De Notre Dame van de sloppen" van Gregoire Leclos

Dit te mogen constateren, doet goed. Het heeft de molen van de Verenigde Haagse Spelers in de jaren van zijn bestaan niet altijd voor de wind gegaan, integendeel. De moeilijkheden zijn het gezelschap niet bespaard gebleven en dat is eigenlijk geen wonder. Zelfs het neutrale beroepstoneel, dat een veel groter publiek heeft, kampt met zorgen, hoeveel zwaarder moet dan het werk zijn van een groep die enkel het katholieke publiek wil dienen met voor hen geschikte spelen.

Het is heel fraai en nog veel gemakkelijker ideeële luchtkastelen te bouwen, maar men vergete niet dat het reilen en zeilen van een toneelgezelschap voor een groot deel afhankelijk is van financiën en publiek. Kunstzinnige bedoeling en zakelijk beheer vloeien hier nauw ineen en veel moois moest om zakelijke redenen stranden.

De V.H.S. houden het nu al bijna tien jaren vol en er zijn tekenen, dat de noodlottige cirkel, die ieder beginnend toneelgezelschap bedreigt en belemmert in zijn werk, is doorbroken.

Een noodlottige cirkel? Ja, die is er zeker. De toneelleider zit met de verwezenlijking van mooie plannen te wachten op het publiek. Voor die plannen heeft hij een gezelschap nodig met voorname krachten, een goed decoratelier enz.

Maar het publiek kijkt de kat uit de boom en wacht tot die mooie plannen werkelijkheid zijn geworden. En omdat de belangstelling niet groot genoeg is om de uitvoering van de plannen financieel verantwoord te doen zijn, moet de toneelleider het publiek laten wachten.

Ja, daar komt het, alle geestdriftig geredeneer ten spijt, vaak op neer.

Maar bij de V.H.S. gaat het nu steeds meer de goede kant op. Het gezelschap is uitgebreid met een aantal erkende krachten, die in den lande een klinkende naam hebben. Jules Verstraete, de vermaarde toneelkunstenaar, is sinds enige tijd aan het thans talrijke gezelschap verbonden.

Het tableau de la troupe is thans van die aard, dat Pierre Balledux, de artistieke leider, niet meer genoodzaakt is vele goede spelen ter zijde te leggen met de verzuchting: ik heb er geen mensen voor.

En zo konden de Verenigde Haagse Spelers thans uitkomen met het voortreffelijke Franse spel „De Notre Dame van de sloppen", geschreven door Gregoire Leclos; een spel dat aan ieder gezelschap hoge eisen stelt.

Balledux en zijn mensen hebben er een uitstekende vertoning van gegeven, we mochten er na de première in Den Haag verslag van doen. Thans begint het spel overal de aandacht te trekken en geen wonder. Dit stuk, met zijn diepe geestelijke tragiek, afgestemd op de eeuwigheidswaarde van het leven, graaft dieper dan de vele salon-incidentjes, waarop het neutrale beroepstoneel het publiek al te graag vergast.

A. B.

Wij zijn jong

LEZEN DE ARBEIDERSVROUWEN?

„Met veel interesse las ik het artikel „Lezen de arbeidersvrouwen?" in Herstel van 29 Maart.

Ik ben het roerend met u eens, dat de arbeidersvrouwen veel te weinig lezen, behoudens enkele uitzonderingen, zoals wel bleek uit de brieven van twee lezeressen. Gelukkig hoort mijn moeder tot de laatste. Ondanks een zeer druk huisgezin — we hebben 11 kinderen — heeft moeder toch nog tijd gevonden om een goed boek door te werken. Wat ben ik haar hiervoor dankbaar! Zelf heb ik veel gelezen en gereisd; ik was in Italië, Frankrijk en Duitsland; maar waar ik ook over spreek, moeder weet er van mee te praten. Wat zouden veel arbeidersgezinnen innnerlijk rijker zijn, indien de moeder wilde lezen! De kinderen blijven immers niet altijd klein en wat kan moeder hun, groter wordende, veel meegeven van wat zij zelf uit goede lectuur heeft geput. Mijns inziens ligt de fout niet aan een tekort aan tijd, maar aan een soort onverschilligheid en gemis aan ontwikkeling. Zelf ben ik in het bezit van een 40-tal mooie boeken (ten koste dikwijls van een leuke jurk of hoedje) en heb getracht anderen mee te laten genieten, leende de boeken uit en kreeg ze na een dag weer terug met de mededeling: „Ik begrijp er niets van, heb je niets anders, je weet wel, een of ander liefdesdramaatje."

„Stumpers," dacht ik. Ik stem ten volle in met de klacht van H.M.B.K. over de duurte van de boeken. 't Is zo goed als uitgesloten dat de arbeider zich een boek kan aanschaffen van f 2,50 of duurder.

Misschien kan op dit gebied veel gedaan worden door heren uitgevers, door b.v. de boeken minder luxueus te maken. In Frankrijk koopt men een goed boek voor 15 à 20 franc, eenvoudig ingenaaid. Het papier en de druk laat wat te wensen over, dat geef ik toe, maar het gaat immers om de inhoud? Voor hen, die een mooiere druk wensen, bestaat een z.g. luxe-uitgave. Ziet u, als dat in ons land ook het geval was, geloof ik, dat de arbeiders er lichter toe zouden komen zich zelf boeken aan te schaffen en..... te lezen!

En ik geloof ook, dat ze er mee gebaat zouden zijn, want een ontwikkelde arbeider is een steunpilaar voor Kerk en Maatschappij."

K. H. te O. P.

„Het artikel naar aanleiding van „Boekenweek 1940" heb ik met belangstelling gelezen en herlezen. Ik kan het geheel natuurlijk niet beoordelen, maar het gezegde: „dat er onder de jongeren niet gelezen wordt" vind ik wel wat boud. Ik ben op een kostschool, maar het is een feit, dat er in mijn kring graag gelezen wordt.

Ik zeg niet, dat we het veel *doen*, maar de schuld daarvan is niet aan ons. Er worden ons veel boeken verboden en u denkt toch niet, dat wij naar opvoedkundige werken zullen grijpen? Weet u, welke boeken er onder ons graag gelezen worden? Boeken zoals: Rondom Moeder (Irma Meyer); dit boek heeft een specifiek katholiek karakter en is toch artistiek genoeg geschreven om te boeien en niet verworpen te worden als burgerlijk en getuigend van een bekrompen katholicisme. Maar, en dit zult u me moeten toegeven, zulke boeken met een opvoedend karakter (gezinsboeken zou je ze kunnen noemen) bezitten we bitter weinig. U sprak van een taak voor leid(st)ers van de jeugdbeweging, maar zou hier ook geen taak liggen voor katholieke jonge auteurs?

Ik hoop, dat u een beetje waarde hecht aan de mening van een 18-jarige!

Finale

Toen de kikkers in de moddersloot onder het slaapkamerraam eindelijk hun welluidend zomergezang staakten, ontwaakte de huisvrouw. Ze voelde zich zo blij, dat ze lachte naar het eerste morgenlicht en naar het gele behang van de kamer. Ze keek een ogenblik naar haar man en bedwong braaf de lust, hem wakker te kriebelen.

„Ergens in je hart blijf je toch altijd een kind," dacht ze daarop. Ze wist het nu heel stellig. Een hoekje van haar hart was niet meegegroeid naar de volwassen dertigjarige leeftijd. Neen, dan had ze niet kunnen dromen, zoals ze het deze laatste minuten had gedaan. Ze was terug geweest in de oude kinderkamer van thuis, en ze had er op haar knieën voor een van de oude brede stoelen gezeten met haar pop. Zo kostelijk: de echte oude pop, waarvan ze zo veel had gehouden. Ze had omhoog gekeken naar haar moeder, die daar dichtbij zat, precies zoals ze altijd geweest was, met haar groot rood gezicht, haar handen, die altijd bezig waren en de stralende ogen.

„Nee," weerde ze beslist af„ er is geen enkel leven dat zoveel vreugden kent als het leven van een huisvrouw en eer moeder. Wij verheugen ons van de ochtend tot de avond. Zou jij blij zijn, als je om halfzeven bij het rinkelen van de wekker klaar wakker was? Dat ben ik altijd. Ik vind het fijn om eerder wakker te zijn dan de anderen in huis. Dan kan ik even mijn werk overdenken. En ik reken uit, dat ik wel tien karweitjes win als ik een kwartier eerder op sta. Je kunt je niet voorstellen, hoe blij of ik ben als de kinderen weer gezond en wel beneden komen en me aan het ontbijt al de oren van het hoofd eten. En wat een genot is het niet die luidruchtige bende netjes aangekleed de deur uit te zien gaan. Dan komt al 't werk, waar jij zo tegen aan kijkt. Een bovenverdieping met enkel opgemaakte bedjes is een genot. Een opgeruimde schone huiskamer is een vreugde. De echte, onvervalste vreugde van de huisvrouw, meisjelief...."

Wat een kostelijke, ware droom. Diep in haar kinderbewustzijn moest de huisvrouw-van-nu eens deze woorden hebben opgevangen. Ze tekenden zo helemaal de moeder-van-toen. Ze waren als de wortels geweest van een mooie plant, die door al te grote droogte maar niet had kunnen opschieten en eindelijk, na een overvloedige regenbui de jonge loten naar buiten had gestuwd.

De laatste dagen had het werk de huisvrouw vastgegrepen. Plotseling was het over haar gekomen: dat die schoonmaak klaar moest zijn. En ze had doorgezet, tot innige vreugd van Truda, die vond, dat een schoonmaaktijd een tijd moest zijn van overdadig veel werk. Neen, schoonmaken deed je niet onder denkend genieten. Je stoof op het werk af als een jachthond op het wild, je ging door met je neus op het spoor en je dacht aan niets anders. Tot je op een Zondagmorgen wakker werd met tintelende ledematen en innig vergenoegd dacht: „Daar ben ik nu weer voor een hele tijd af." Dan ging je in gedachten heel het huis rond: Je zag de vliering, waarop feitelijk nog gespoten moest worden; je overdacht, dat op de planken van de zolder nog zo'n Chinese mat moest worden gelegd, je ging de trap af en spiegelde je in de glimmende roetjes. Je kwam in de huiskamer, waar de glaasjes van de portretten nog glommen van de spiritus en je streek langs de boeken, die zo heerlijk stofvrij waren en die je nu zeker weer eens allemaal moest lezen. Je had ze zo heldhaftig niet-ingekeken toen de boekenkast haar beurt kreeg. Je ging in de achterkamer en keek naar de naaimand, vol en vol met naaiwerk. Ja, daar kreeg je nu fijn een zee van tijd voor. Je kwam ook in de schone keuken. Niets zo aardig als een pas-schoongemaakte keuken, met een nieuw valletje boven de schoorsteen, met een schone geborduurde broodzak aan de muur en schone geborduurde randjes om de planken. Je overdacht, wanneer je man eens zo veel zou verdienen, dat hij je een echte grote keukenkast cadeau kon doen en je besloot, dat het toch altijd fijn was, nog naar zo iets onnozels als een keukenkast te verlangen. Het betekende, dat je nog altijd springlevend was, niet oud en ingemaakt en geschikt om tot je zestigste jaar voort te vegeteren. Dan keek je in de schuur, die je niet had laten witten, ook al vond Truda dát nu juist hoog nodig. Je prakkizeerde, dat je daarin toch gelijk had gehad. Het witten van een schuur, waarin gans de voorraad winterkolen kwam te liggen, was luxe. Voor het witgeld kon je een fijn boek kopen. Eindelijk ging je in gedachten naar de kelder en hoewel je warm in je holletje lag, rilde je. Want Truda had de raampjes open laten staan en het was er afgrijselijk koud en schoon. De vloer glom, de lege planken waren spierwit; op je blote voeten en in je pyamaatje bedacht je, dat deze kelder feitelijk riép om een echte ouderwetse inmaak, met grote Keulse potten en stenen met doekjes er onder. Maar die zou je nooit aan je kelder geven. Als je zo'n volmaakte huisvrouw werd zou je hoogmoedig worden.

Van vijf uur in de morgen met al deze blijde gedachten was het plotseling kwart voor zeven. De kerkklok luidde en over het grintpad reed een boerenwagen. Instinctief schoof de huisvrouw de dekens terug. Ze had afgesproken, vroeg naar de kerk te gaan. Maar vanaf het matje voor de wastafel riep de man: „Liggen blijven jij. Ik heb jou door laten slapen." En Sint Paulus had het toch wel bij het rechte eind, dat de vrouw aan den man onderdanig moest zijn. Om half acht sliep de perfecta casada nog steeds.

„Hoeveel dagen zou een vrouw uit moeten slapen na de schoonmaak?" filosofeerde de man. Hij was geducht blij, dat het weer rustig was in huis.

De Zondagse Hoogmis in een dorp.

De huisvrouw spoedde zich naar de kerk, verbaasd dat ze hier liep. Waar je niet toe kwam als je aan het schoonmaken was geweest. Ze was geabonneerd op de vroegmis — ze kón niet tegen de Latijnse klanken uit de trouwe boerenkelen. En ze had een hekel aan die gemoedelijke sfeer: „Zo, zien wij elkaar ook weer eens? Mens, ik zeg honderdmaal: als je niet naar de kerk ging zag je niemand." En dat cordon van mannen en jongens, waar je langs moest, als je behoorlijk twee minuten te vroeg op je plaats wilde zitten. „Net speculaasprenten," dacht de huisvrouw, „met allemaal dezelfde spitse neus en hetzelfde kleine kinnetje en met gelijke slimme smalle oogjes." En oef! wat was het warm in de dorpskerk 's Zondags om tien uur. Er hing een.... mensenlucht!

De huisvrouw knielde neer en deed haar best om te bidden. Ze had geen hekel aan het gebed. Als jong meisje had ze de kunst goed beoefend; iedere lange Mis was een heerlijke tijd van overweging geweest. Nu knielde ze en las in haar kerkboek. Langzaam zakte ze door om te kunnen leunen tegen de achterbank. De woorden van de introitus hadden vreemd-weinig inhoud, het Kyrië was voorbij, eer ze er erg in had, de jubelzang van de Gloria werd een dreun.

En nu ging de pastoor naar de preekstoel. Rondom haar gonsden de Onze Vaders en Wees Gegroeten, die iedere week gebeden werden voor een aantal omstandig-aangegeven intenties. „Gek," dacht ze vandaag geërgerd, „net of een H. Mis niet alles omsluit!" In de godvruchtige gebeden werden aanbevolen.....

.....

Een eigenaardig leven, slepen van veel stoeltjes, ruisen van kleren, gekuch, de volle klanken van een orgel, waarin een boerenhand krachtig greep.

„De preek is om," dacht de huisvrouw ontsteld. „Ik — ik moet geslapen hebben. Ik heb niet eens een evangelie gehoord!"

Ze knielde neer en keek eens stiekum opzij.

Daar zat de vrouw van den kruidenier. Die lachte haar alles-veroverende moederlijke glimlach. Ze boog zich even opzij en fluisterde: „Heb je ook schoongemaakt van de week?"

LIOBA.

„En strijdt mede in onze rij"

(Strofe uit ons Strijdlied)

ZO ZIJN HUN MANIEREN!

Baldadige strijdmethode van de N.S.B. met averechtse uitwerking!

Vele bewoners van de Dr. Schaepmanstraat in Den Haag hebben het affiche voor hun ramen hangen

Den Haag is een van de vele plaatsen, waar men onder de stuwende en bezielende leiding van vriend Vughs met zijn medehelpers de grote propaganda-actie van ons Verbond flink heeft aangepakt.

Reeds op 28 November van het vorig jaar werd deze actie daar ingeluid met een vergadering van het kader der plaatselijke arbeidersbeweging, waarop een kleine propaganda-commissie werd geïnstalleerd, die aanstonds de handen uit de mouwen stak.

De vorst en het slechte weer hebben weliswaar ook hier enige stagnatie veroorzaakt, maar binnenkamers werd niet stil gezeten. Toen de strenge kou voorbij was werd full speed doorgestoomd en op drie achtereenvolgende Zondagen werden aan alle parochiekerken in Den Haag de manifesten en folders uitgereikt.

Intussen zijn de kringpropagandisten reeds geruime tijd bezig met het verzamelen van de adressen van de niet- en de verkeerd georganiseerden, die via den propaganda-secretaris worden gedistribueerd over de verschillende vakafdelingen. Sedert Januari konden reeds 146 nieuwe leden worden ingeschreven, die met de vele anderen die zeker nog zullen worden gewonnen, een fraaie brochure van de Haagse Volksbond ontvangen, waarin de betekenis van de standsorganisatie in woord en beeld op voortreffelijke wijze naar voren is gebracht.

***

Het spreekt vanzelf, dat ook de verspreiding van de grote en kleine propaganda-platen energiek is ter hand genomen, waardoor reeds 150 grote en 500 kleine affiches konden worden geplaatst.

En het ligt al weer voor de hand, dat men in het complex huizen van de Katholieke Woningbouwvereniging „Verbetering zij ons streven", waar uiteraard veel leden van de katholieke Arbeidersbeweging wonen, voor tal van ramen het bekende affiche zag hangen, zoals de eerste foto trouwens laat zien.

Het bleek echter, dat de propagandaactie, aldus aangepakt, bij de aanhangers van de N.S.B. een lichte deining heeft veroorzaakt.

In de nacht van Zaterdag 30 op Zondag 31 Maart hebben de volgelingen van Mussert met hun bekende vaardigheid de ramen, waarachter de biljetten hingen, met de welbekende wolfsangel beklad.

Bovendien werd aan al deze mensen een getikte circulaire thuis bezorgd, waarin de verdorvenheid van de democratie op de bekende wijze wordt geschetst en de zegeningen van de nationaal-socialistische heilstaat worden geopenbaard. Herinnerd wordt daarbij zelfs nog aan het gebod „Hebt uw naaste lief gelijk u zelven"!

Enfin, om kort te gaan, het blijkt dat deze op zich zelf unfaire en weerzinwekkende strijdmethode een averechtse uitwerking heeft gehad. De straat, waarin de affiches hangen, is de straat vóór de kerk en alle kerkgangers konden op Zondagmorgen een excursie maken langs de „behandelde" raamaffiches.

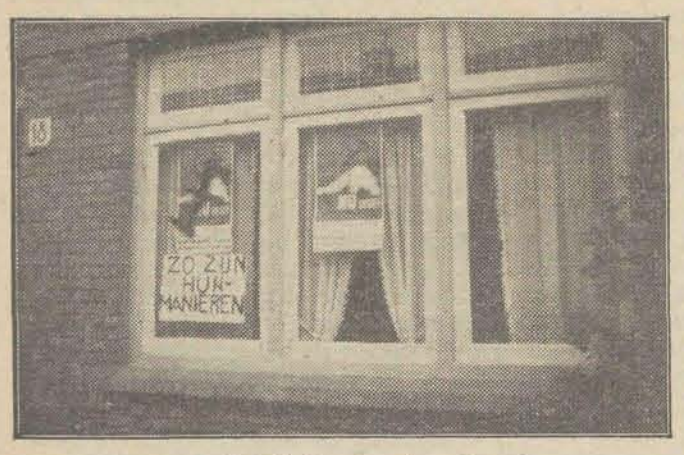

Zo zijn hun manieren!

Het resultaat is geweest, dat de vraag naar raamaffiches nog vergroot is, de raambiljetten in de Spoorwijk vlogen de volgende dagen weg, zodat het effect van de activiteit van de zijde van de N.S.B., die er zich op beroept zo goed de psyche van het Nederlandse volk aan te voelen, precies het omgekeerde is geweest van hetgeen werd beoogd.

***

Men kan het met een bepaald systeem of beginsel niet eens zijn en toch, zijn tegenstander met open vizier bestrijdend, respect en waardering hebben voor de wijze waarop en de intentie waarmede hij zijn idealen, waarvoor hij in het krijt treedt, verdedigt. Een dergelijke houding siert het karakter van hem, die zich op een bepaald punt tegenover iemand plaatst.

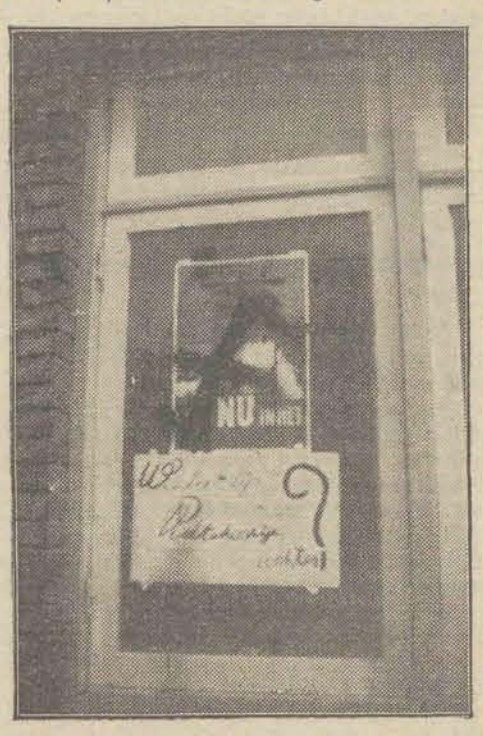

Nog een van de culturele uitingen van de N.S.B.

De geniepige methode, die hier echter wordt gevolgd siert niet alleen niet hen, die deze hebben toegepast, zij is evenzo een uiting van een met de meest elementaire begrippen van fatsoen in strijd zijnde wijze van propaganda voeren.

En onze katholieke arbeiders in den lande zullen nog eens te meer hun afkeer van dit anti-nationaal en onchristelijk gedoe in zich voelen versterkt. Dit is — mèt de grote aanvraag om raamaffiches in de Haagse Spoorwijk — voorzeker een lichtpunt in deze overigens duistere en onsmakelijke propaganda-methode.

***

In de volgende plaatsen is — sinds de vorige publicatie — alsnog met de actie een begin gemaakt:

Vlaardingen	Oosteind
Aarlanderveen	Oudenrein
IJsselstein	Sneek
Brielle	Wageningen
Zalt-Bommel	Enter
Stein	

L. B.

De Ruyter-medaille en Doopsel

DOOR

Annie Salomons

Er gebeuren tegenwoordig zoveel rampen met schepen, dat ik eerlijk moet bekennen, dat ik de namen niet meer uit elkaar kan houden. Als ik me echter niet vergis, was de Sliedrecht de eerste boot, die als slachtoffer van een Duitse torpedo is ten onder gegaan in de spannende dagen van November. In elk geval is zijn stuurman kort geleden onderscheiden met de De Ruytermedaille wegens zijn „manmoedig gedrag, beleid en durf", toen hij met zijn mannen in een sloep moest gaan en daarmee navigeren, totdat ze de Engelse kust en de veiligheid hadden bereikt.

Stuurman Brons werd door den inspecteur-generaal van de scheepvaart met grote waardering toegesproken en toen hem de onderscheiding, die slechts eens in het jaar, op de verjaardag van onzen groten Michiel Adriaans zn., wordt uitgereikt, was ter hand gesteld, sprak de ronde zeeman ook een dankwoord. Hij legde er de nadruk op, dat de eerste sloep het misschien nog wel moeilijker had gehad, dan de boot, waarin hij het commando voerde en dat zijn mannen hem allen voortreffelijk hadden bijgestaan. Die bescheidenheid sierde hem en maakte hem nog sympathieker; maar op deze wijze hebben we wel meer jubilarissen hun eigen verdienste horen verkleinen en als het hierbij gebleven was, zou ik niet meer op dit geval zijn teruggekomen. Maar daarna heeft hij nog iets tegen zijn moeder gezegd, die naast hem zat, en dat heeft me zo getroffen, dat ik het niet vergeten kan. Haar dankte hij in het bizonder voor **zijn doop**, „want", zoals hij het uitdrukte, „alleen met het vertrouwen in God en met Zijn hulp zijn we er in geslaagd behouden terug te keren."

Wat ik in deze uitspraak speciaal bewonder, is het zuivere inzicht in de verhoudingen. Een zeeman krijgt een onderscheiding. Menigeen zal dit als een in alle opzichten „natuurlijke gebeurtenis beschouwen, maar deze vrome varensgast ontdekte, waar het in de **boven**natuur aangehaakt was. Hij werd onderscheiden om zijn „manmoedig gedrag, zijn beleid en zijn durf", maar hij had niet zo onbezonnen en zo moedig kunnen zijn, als hij zich niet een kind van God had gevoeld; als hij niet had vertrouwd op Gods hulp. Hij, die weet, dat dit aardse bestaan slechts een doorgangshuis is naar de eeuwige aanschouwing van Gods heerlijkheid, vreest de dood niet als iets gruwelijks, als een vernietiging van alles wat ons dierbaar is; maar hij beseft, dat het er niet zo heel veel op aan komt, **waar** en **wanneer** we sterven; alles echter, **hoe** we sterven. Deze zeeman, die „gedoopt was en geloofd had", was er van overtuigd, dat hij alleen daarom al op de eeuwige zaligheid kon rekenen, als hij, terwijl hij zijn plicht deed, ten onder ging. Daarom voelde hij zich bij de schipbreuk niet bang en maakte de huldiging hem niet hoogmoedig.

Een tegelijk beschamend en opwekkend voorbeeld voor ons katholieken. Deze man, die waarschijnlijk een gelovig protestant is, ontving slechts één sacrament. Wij daarentegen werden, na ons doopsel, nog bizonder tegen zware beproevingen gesterkt door het H. Vormsel, en wij mogen herhaaldelijk, ja, zelfs iedere dag het „brood der sterken" ontvangen.

Dat brood, dat de eerste christenen tot zulke helden omtoverde ondanks de gruwelijkste martelingen, dat de heidenen meenden, dat die blanke hosties het een of ander verdovend middel moesten bevatten, waardoor de gekwelden gevoelloos werden gemaakt voor alle pijn.....

Als deze eenvoudige, eerlijke man uit zijn doopsel moed en wijsheid heeft geput, laten wij dan dagelijks bidden, dat wij, als de grote rampen ook over ons mochten komen, mogen beantwoorden aan de veel groter genaden, die God ons heeft geschonken en — al zal waarschijnlijk niemand ons met een medaille onderscheiden, — toch „door manmoedig gedrag, beleid en durf" eer mogen geven aan Hem, aan Wien zelfs het kleinste offer niet ontgaat en Die zelf in het lijden ons een voorbeeld is geweest.

NIEUWE UITGAVEN

Nieuwe Gemeenschap

De Maandaflevering van 't orgaan „Naar de Nieuwe Gemeenschap" bevat artikelen over de voedingsbodem van de Nieuwe Gemeenschap in Nederland door drs. A. Albregts en wetenschappelijke studies over de Nieuwe Gemeenschap, samengevoegd door L. M. G. A. Beumer. Volgt een critisch overzicht der persstemmen van denzelfden schrijver en een kort verslag der op 1 Maart gehouden vergadering van het werkcomité van de actie.

Lering en Leiding

Henri Hermans opent „Lering en Leiding" met een artikel, waarin hij 's pausen encycliek „Summi Pontificatus" samenvat. Er is een heel bijzondere beschouwing van ir. Feber over Kunst en literatuur en aandacht verdient zeker het goed getekende portret van het kabinet-De Geer.

Uit het Land van het Zwarte Goud

In de Schijnwerper-series verscheen als no. 34 „Uit het Land van het Zwarte Goud" van de hand van den Limburgsen journalist B. Bekman. De schrijver kent Zuid-Limburg; hij vertelt in deze uitgave van de Uitgeverij „Het Spectrum" te Utrecht, over het Zuid-Limburgse land en over de kolenmijnen, die daar stoffelijke en ook geestelijke welvaart hebben gebracht. Het is een bonte reeks onderwerpen die hij op aantrekkelijke wijze behandelt. Zowel het natuurschoon als de sociale voorzieningen in de mijnstreek, waarbij hij vooral op de arbeid van dr. Poels wijst, hebben zijn belangstelling. Het boekje werd verlucht met vlotte tekeningen van Hubert Bekman, broer van den schrijver en bevat afbeeldingen naar oude gravuren en kaarten.

Bij de uitgeverij „De Toorts" te Heemstede verscheen **God en het Kind** van de bekende Italiaanse opvoedkundige mevrouw dr. Maria Montessori, Pater Paschasius, Capucijn vertaalde het Italiaanse werkje, dat nu in de serie „Katholiek Reveil" van het katholieke comité van actie „Voor God" is uitgegeven.

In 't Licht

Bij „Het Spectrum" te Utrecht verscheen **„In 't Licht"**, tijdschrift gewijd aan de werkzaamheid van deze uitgeverij onder redactie van Gabriel Smit, H. Kuitenbrouwer en Charles Nijpels.

Deze uitgave is bedoeld als verbetering van de vroegere „maandbrief" van „Het Spectrum". Zij wil alleen handelen over publicaties van deze uitgeverij.

Het is dus een cataloog als men wil, maar dan een die technisch en redactioneel voorbeeldig is samengesteld.

Purol houdt de handen zacht en mooi

ook tijdens de schoonmaak. Tube 45 ct., doos 60-30 ct., bij Apoth. en Drogisten

ONS HUISHOUDEN

Bescherm uw gezicht

Neen, 't wordt niet een aanbeveling van een of ander schoonheidsmiddel voor het gelaat, maar een opwekking om meer aandacht te schenken en een betere verzorging te geven aan ons belangrijkste zintuig: het gezicht, het oog.

Wie gezond is beseft maar zelden welke weelde hij geniet; om dat goed te kunnen begrijpen moet men eerst werkelijk ziek worden.

Met de ogen gaat dat precies zo. Wij kijken rond en we nemen alles waar wat er om ons heen gebeurt, tot kilometers in de omtrek; dat vinden we natuurlijk, dat gaat vanzelf. Er is echter zo weinig nodig, om al die schoonheid van vorm en kleur voor goed te verliezen: een val of een ander klein ongelukje, dat ons oog beschadigt, besmet stof, dat we in het oog krijgen of het wrijven van het oog met een besmette vinger; al die kleine mogelijkheden bedreigen onze ogen dag na dag.

Erg is het al, wanneer we op zó'n manier één oog moeten missen, rampzalig echter zijn we, als beide verloren gaan.

Ieder is hiervan overtuigd; maar toch zijn duizenden mensen voortdurend bezig met hun ogen te benadelen. In hoofdzaak gebeurt dat op twee manieren door regelmatig de ogen voor lezen en peuterwerk te gebruiken bij slechte verlichting zodat we de ogen te sterk moeten inspannen, wat voor alle mensen geldt. En in de tweede plaats is er nog een vrij groot aantal mensen waarvan één oog of beide oogen een kleine afwijking in hun bouw vertoonen, waardoor de bezitter óf de dingen die veraf zijn óf die, welke dichtbij zijn, niet duidelijk, niet scherp kan onderscheiden. Deze toestanden noemen we bijziendheid of verziendheid.

Prettig is zooiets niet voor den patiënt, maar geenszins wanhopig. De eenvoudige en tevens afdoende oplossing is, een bril te nemen, die de afwijking van de lens in ons oog opheft en we zien het wonder, dat we alle dingen, dichtbij of veraf, normaal duidelijk zien kunnen.

Wie direct als zijn gezicht te wensen overlaat een dokter raadpleegt, die naar behoefte een bril zal voorschrijven, zal tot op hoge ouderdom zelfs met afwijkende ogen goed kunnen zien. Wie echter zulke gevallen verwaarloost, moet voor zijn onvoorzichtigheid boeten met geheel of gedeeltelijk verlies van het gezichtsvermogen op betrekkelijk jeugdige leeftijd. Het is dus wel zaak, dat ouders er goed acht op geven of de ogen van hun kinderen goed zijn en goed blijven.

Op de leeftijd van 40 à 50 jaar treedt bij vrijwel iedere vrouw en man, een verandering in de ogen op, welke het uiterst moeilijk maakt, dichtbij scherp te zien. Het zien in de verte blijft normaal, maar lezen en naaldwerk gaan niet meer, zonder boek of krant ver van het oog te houden. Door direct een bril te nemen als men dit merkt kan men de gevolgen volkomen opheffen en dus weer normaal lezen. Verwaarlozing doet ook hier de ogen bederven. Een andere oorzaak van veel ogenbederf is het lezen of fijn werk doen bij onvoldoende verlichting. Voor wie het niet betalen kan is het droevig, maar velen die heel best de kosten kunnen dragen van een voor de ogen gezonde verlichting, zitten toch avond aan avond met het hele gezin bij een schemerpitje, waarbij zelfs wie er het dichtst bij zit nog de ogen bederft.

Om een enigszins behoorlijke verlichting in de naaste omgeving van de tafel te krijgen is een 100 decalumen langs nodig. Hoe verder van de lamp verwijderd, hoe minder licht, dat weten we allen. Maar de lichtsterkte waarbij gelezen kan worden, neemt veel sneller of dan men in het algemeen denkt. Om de hele kamer voor lezen of fijn werk geschikt te maken moet men echter niet zijn heil zoeken in het aanbrengen van een steeds sterker lamp midden in de kamer, want ook te sterk licht is nadelig voor het oog. Verstandig doet men daarom, wanneer daaraan behoefte bestaat op verschillende plaatsen in de kamer een staande lamp of een wandlampje aan te brengen, welke het licht op die afgelegen plaats op voldoende sterkte brengt. Deze methode heeft op het plaatsen van één heel sterke lamp in het midden van de kamer nog voor, dat de wand- of staande lampen, die tijdelijk niet nodig zijn, ook geen stroom verbruiken, terwijl één heel sterke lamp steeds door stroom blijft gebruiken.

Een vertrek, waar de verlichting ook dikwijls veel te wensen overlaat is de keuken. Meestal loopt het af met een klein pitje boven de tafel maar daar waar de huisvrouw moet werken, op het fornuis en aan het aanrecht, daar is zelden een lamp aanwezig en staat ze zich zelf vrijwel altijd in het licht ook. Een klein lampje, op die plaatsen tegen den wand aangebracht spaart de huisvrouw veel moeite en veel ongemak en spaart haar ogen bovendien.

Veelal is men bij het bouwen van huizen, vooral op het platteland, veel te zuinig met het aanbrengen van lichtpunten en geeft men er zich veel te weinig rekenschap van, waar deze het doelmatigst geplaatst worden. Ditzelfde geldt voor wandcontactdozen (stopcontacten) waarvan er meestal maar één in een kamer is, die dan bovendien nog op het meest onpractische plekje van de kamer wordt weggestopt ook.

In het algemeen behoeft men het gebruik van een goede verlichting niet om de stroomkosten na te laten. Er is een lamp die ruim 14 uur brandt voor 1 kilowatt, dat is dus, naar gelang van het seizoen, 3 à 4 avonden.

WILMA MÜNCH.

N.V. MATTHEEUSSENS
OSSENDRECHT
PEEKOFFIE MOSTERD
TAFELZUREN
STEUNT HOLLAND'S INDUSTRIE

Meisje

I.

't Zal weer enkele weken geleden zijn, dat ik een soortement cafetaria, popularia of hoe ze zo'n ding noemen, binnenliep. En terwijl ik mijn koffie nam, kreeg ik plotseling het afschuwelijk gevoel over me, dat hier in die drukke, hete omgeving de zonde en de ellende van de grote stad op me afkwamen. Ik vond het er ineens vreselijk. Er hing een atmosfeer om te stikken. Gepommadeerde mannen met rode vesten aan smeten een oorverdovende jazzmuziek de zaal in; aan de tafeltjes zaten veel jonge vrouwen en meisjes; sommige rookten de ene sigaret na de andere; er werden knipoogjes gegeven, afspraken gemaakt, men snoepte en dronk en was vrolijk.

Vrolijk?

Ik kon wel huilen van narigheid — en 'k geloof, ik niet alleen!

Buiten in de frisse lucht, op weg naar huis — o, mijn eigen, veilig huis! — vroeg ik mezelf af: Was het de zonde? het kwaad? Of heet dat anders? Verlatenheid? Stom verdriet? Wanhoop, verlangen, eenzaamheid, vergooid geluk, vertrapt geluk? In een vlaag van angst dacht ik aan mijn eigen kleine meisjes, die groot worden.... ik dacht aan alle meisjes.

Ach, hoe weinig dankbaar zijn wij moeders eigenlijk in die met werk overvulde jaren, als 't ene kindje na 't andere komt. Hoe weinig dankbaar om ons wel druk en vermoeiend, maar in zekere zin toch zorgeloos bestaan.

Nu ik zelf ouder word, kan ik me zo goed begrijpen de oneindige tederheid, waarmee een lieve, verstandige grootmoeder van haar kleinkinderen houdt... om hun heilige onschuld. Zij, die 's levens stormen doorstond ziet beter dan de jonge moeder de volmaakte zuiverheid van zo'n klein wezentje.

Kijken wij zelf wel lang en dikwijls en diep genoeg in die klare ogen?

Zo gauw gaat de tijd. Zes, tien, twaalf worden onze dochterkens. Elke leeftijd brengt zijn eigen trubbels mee. Maar wat een eenvoudige problemen zijn 't, die opgelost moeten worden: verloren knikkers en strafregels, lastig huiswerk en saaie boodschappen, een uitgegroeide mantel, een stukgehinkte schoenzool, vriendinnenruzies.... Hoe gemakkelijk valt het te troosten, zelfs 't bitterste kinderverdriet!

Weldra komen de jaren, waarin onze grote meisjes een lichamelijke en geestelijke crisis doormaken. Dan wordt het jonge hart onrustig, zoals het onze onrustig was, toen we zestien, twintig waren.

Iedere moeder wordt in die tijd al eens overvallen door zorgelijke gedachten, ook al heeft ze overigens gezonde opvattingen, ook al is ze noch pessimistisch, noch sentimenteel.

Dat kan gebeuren, als ze de flirtmuziek hoort, wanneer ze bij avond langs een danszaal gaat: een streep licht kiert door de spleet van de gordijnen naar buiten.... of als ze op een laat uur de straat nog over moet en er staat op een hoek 'n trieste vrouwenfiguur..... of wanneer ze bij het loeien van de sirene een fabriek ziet leegstromen, zo'n hoog betonnen blok, met veel glas.... Soms komt het door een radio-politie-bericht, een paar regels onder de rubriek „Gemengd nieuws", een boek *).

Hoe zullen we onze meisjes veilig door de moeilijke jaren heenloodsen? In 't algemeen gesproken is het toe te juichen, als ze wat langer dan wettelijk verplicht is, op school blijven, hetzij dan leer-, naai- of huishoudschool. Al te dikwijls dwingt de harde noodzaak tot onmiddellijk meeverdienen, doch als 't even kan, láát ze dan nog een poosje in het beschermend en veilig milieu, dat de „goede" school ontegenzeggelijk is.

Dan is er de jeugdorganisatie.

Wie het voorrecht heeft, wel eens met de hoofdleidsters van de vrouwelijke jeugdbeweging in nauwer contact te komen, wie zich heeft mogen zonnen in hun idealisme, wie hun liederen heeft meegezongen en door hun geestdrift is geraakt, die staat verwonderd te vernemen, dat er nog duizenden meisjes afzijdig blijven. Waarom? Waardoor? Hebben de moeders schuld door nalatigheid? Door domme onwil? Komt de centrale leiding hoofden en harten tekort, d.w.z. zijn er nog altijd teveel katholieke talentvolle jonge vrouwen, die verzuimen hun krachten aan te bieden en in dienst te stellen van hun zusterkens in Christus? Zou 't mogelijk zijn, dat er voor een bepaald type meisjes (waarschijnlijk een groot percentage) een andere vorm van jeugdorganisatie wenselijk is?

Met of zonder de steun-in-de-rug van school en jeugdbeweging, het tijdstip komt voor ieder meisje, dat ze het leven in gaat en op eigen benen moet staan, in welk werkmidden dan ook.

Heden willen we geen pro of contra uitspreken voor deze of gene betrekking. U weet zo goed als ik, dat ervaren, edele mensen met kracht waarschuwen voor de fabriek en gezinsarbeid propageren. Doch verscheidene jaren geleden verscheen er een rapport van de R. K. Bond voor Grote gezinnen (nu de Bond voor het Gezin), hetwelk voor drie bisdommen uitwees, dat de dienstmeisjes nog meer dan in de fabriek gevaar liepen voor hun zedelijk leven.

En in de goede Roomse gezinnen dan? Ja, maar daar wil het nog al eens voorkomen, dat er veel kinderen zijn. Zo'n betrekking wordt gauw te zwaar gevonden. En bovendien — ook al weer als gevolg van het grote kindertal — kan daar vaak geen hoog loon betaald worden. 't Grijpt allemaal in elkaar....

Of winkels, kantoren, ateliers, lunchrooms meer of minder „gevaarlijk" zijn dan de fabriek?

Het zijn stuk voor stuk belangrijke problemen, die we hier aanroeren.

Het meisje, ons meisje, gaat er tussen door, onbewust van „gevaren" lachend om onze zwaarwichtigheid, zingend en dansend, luisterend misschien naar een lokkende stem — is ze ook te vertrouwen?, — die zingt het lied van alle tijden: „O Mädchen, mein Mädchen, wie lieb' ich dich..."

En moeder zit met de zorgen. Niet altijd kan haar wakend oog ver genoeg zien, niet altijd zal haar helpende hand het eigen kind kunnen bereiken. Weet zij, weten alle Roomse moeders, dat er anderen zijn, die voor haar willen inspringen? die zo nodig tijdelijk haar taak van beschermen, bewaken, liefderijk verzorgen, overnemen?

Er bestaat een internationale **R. K. Vereniging ter bescherming van meisjes,** die ook in ons land op een prachtige staat van dienst kan wijzen.

Mevr. W. Bijvoet-van Haaren, sinds vele jaren presidente van de Nederlandse vereniging, was zo goed om ons in een boeiend onderhoud over de inrichting, de werkwijze, het grote nut van „haar" vereniging te vertellen.

Een volgende keer hopen we iets hiervan mede te delen.

C. BOUDENS-v. HEEL.

*) Het donkere licht, Antoon Coolen. Wat komen zal, Ina Boudier Bakker. Morgen word ik 21, Elisabeth Schneider. En anderen.

SCHAAKRUBRIEK

Correspondentieadres: Drs. Th. C. L. Kok, Assendelftstraat 17, Den Haag.

Rectificatie. In het diagram van probleem No. 236 (Siemensma) dient nog een wit paard op veld 2 toegevoegd te worden.

Ter oplossing probleem no. 237, inzendingen vóór 19 April.

No. 237
H. H. Kamstra, 1e Eervolle vermelding Limb. Dagblad 1938

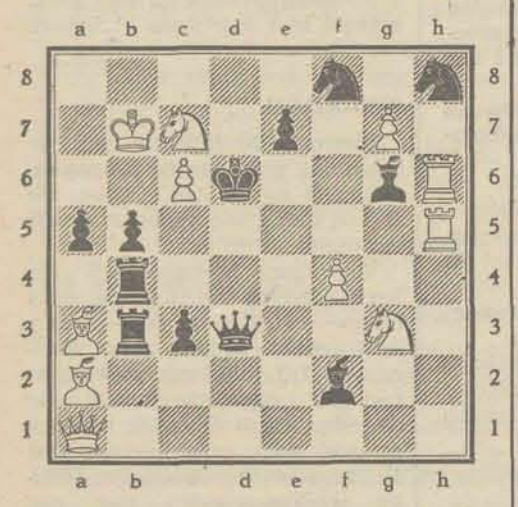

Mat in 2 zetten

Lasker—Bauer

Het eerste internationale schaakmeestertournooi in Nederland werd in Augustus van het jaar 1889 te Amsterdam gehouden. Hieraan namen 9 spelers deel, waarvan de Engelsman Arnos Burn met 7 wedstrijdpunten de eerste prijs won. De tweede prijs werd met 6 punten behaald door den toen nog jeugdigen Lasker, die daarmede zijn lange rij schaaksuccessen opende.

Een bijzonder fraaie partij speelde Lasker tegen Bauer, welke partij hieronder volgt.

1. **f2—f4.** Een weinig gespeelde zet, die niet slecht is, doch het kleine openingsvoordeel, dat wit steeds heeft, vrijwel teniet doet. 1. ....., **d7—d5.** Dit is wel het beste antwoord. 2. **e2—e3, Pg8—f6. 3. b2—b3, e7—e6.** In plaats hiervan had zwart zeer goed met 3. ....., d5—d4 kunnen trachten de plannen van zijn tegenstander te dwarsbomen. 4. **Lc1—b2, Lf8—e7. 5. Lf1—d3.** Men ziet, Lasker was de hypermoderne ideeën reeds 30 jaar vóór!

Daar de andere loper naar b2 ontwikkeld is, bestaat er niet zo'n groot bezwaar meer tegen om de pion op d2 in zijn bewegingsvrijheid te belemmeren. De witte lopers staan nu zodanig opgesteld, dat de korte rochade voor zwart steeds enig risico met zich mee zal brengen. 5. ....., **b7—b6.** 6. **Pb1—c3, Lc8—b7.** 7. **Pg1—f3, Pb8—d7.** 8. **0—0, 0—0.** 9. **Pc3—e2.** Het paard wordt naar de andere kant gebracht om een aanval op de zwarte koningstelling in te kunnen zetten. 9. ....., **c7—c5?** 9. ..... Pc5, waarna wit niet kan voorkomen, dat zijn loper op d3 wordt afgeruild, was hier de aangewezen zet. 10. **Pe2—g3, Dd8—c7.** Het begin van een interessante strijd „achter de schermen". Zwart wil door c5—c4 de loper verjagen om daardoor enerzijds het gevaar voor zijn koning af te wenden en anderzijds op de damevleugel het meeste terrein te veroveren.

Maar wit laat zich niet onbetuigd. 11. **Pf3—e5** (dekt c4 nog eens), **Pd7×e5.** Een phychologische fout. Zwart denkt, dat hij er goed voor staat en er op de duur wel in slagen zal het plan c5—c4 door te zetten. Had hij zijn positie beter beoordeeld, dan zou hij wellicht tijdig maatregelen ter verdediging hebben getroffen, b.v. **Tf8—e8** gevolgd door Pf8 (dekt h7). 12 **Lb2×e5, Dc7—c6.** Wit moet nu rekening houden zowel met de mogelijkheid d5—d4 (dreigt Dg2:) als met c5—c4. 13. **Dd1—e2!** Een sterke zet. Zowel g2 als c4 is nu gedekt, terwijl tevens zowel Tc8 als Te8 verhinderd is wegens eventueel Ld3—b5. 13. ..... **a7—a6?** Uit angst voor Lb5 verspeelt zwart een kostbaar tempo. Na 13. ....., g6 had wit het heel wat lastiger gehad. 14. **Pg3—h5!, Pf6×h5.**

Zie diagram No. 238.

No. 238.

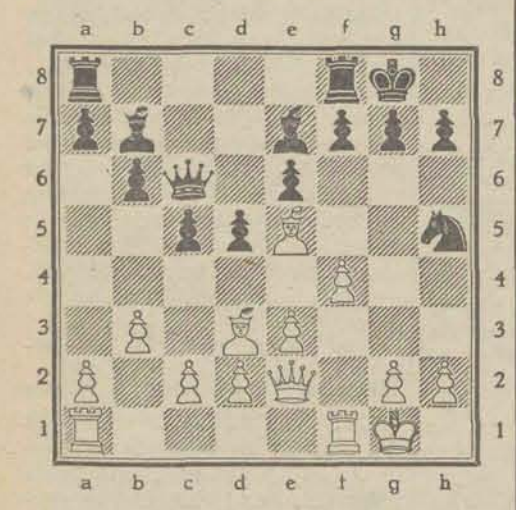

Stelling na 14. ....., Ph5:

Slaat wit het paard direct terug, dan krijgt zwart toch nog de kans de aanval af te slaan met 15. ....., f5. 16. Tf3 (16. g4?, d4!) De8! gevolgd door Lf6. Lasker weet evenwel met een fraaie offercombinatie de winst te forceren: 15. **Ld3×h7†, Kg8×h7.** 16. **De2×h5†, Kh7—g8.**

Om den lezer de gelegenheid te geven de nu ontstane stelling nauwkeurig te bestuderen breken wij hier af, om er de volgende keer mee verder te gaan.

WE MAKEN:

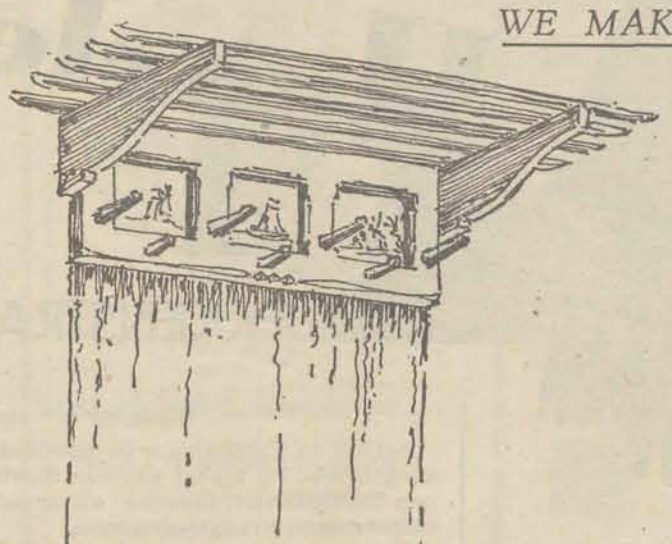

EEN KAPSTOK

In een ordelijk huishouden mag een kapstok niet ontbreken. Niets is er wat de slordigheid meer demonstreert dan het slingeren van diverse kledingstukken aan stoelen, deurknoppen, trappalen en dergelijke. Heel eenvoudig kan men dat verhelpen met een stevige plank, waaraan wat kapstokhaken bevestigd zijn. Wil men echter voor de gang of vestibule een wat betere editie, dan kan bijgaande tekening de liefhebbers van nut zijn.

Deze kapstok bestaat uit een achterwand, geformeerd van regels en vormend 3 panelen, waarin een of andere aardige tegel geplaatst wordt. Daarboven komt in plaats van de, steeds stoffige, hoedenplank een stelletje driehoekige latten, die zo weinig mogelijk stof kunnen opvangen en toch aan het doel beantwoorden.

We beginnen dus met de achterwand en nemen daarvoor 2 regels 2 x 5 cm lang 60 cm en 4 regels 2 x 5 cm lang 23. De onder-, boven- en zijregels worden aan een zijde van sponning voorzien van 1 x 1 cm, waarin straks de tegels geplaatst worden. De 2 tussenregels krijgen natuurlijk aan beide zijden zo'n sponning. De regels worden onderling stevig aan elkaar verbonden door z.g. „zwaluwstaarten", dat wil zeggen de boven- en onderregel lopen door, en de staande regels worden aan de achterzijde met een zwaluwstaartvormige pen in de dwarsregels gelaten, gelijmd en vastgeschroefd. Van te voren zijn aan de regels vellingkantjes gestoken, zoals de tekening aangeeft. Het zal goed zijn om de 3 tegeltjes die we erin willen zetten tevoren te kopen, opdat we de juiste maat hebben (gewoonlijk zijn ze 15 x 15 cm).

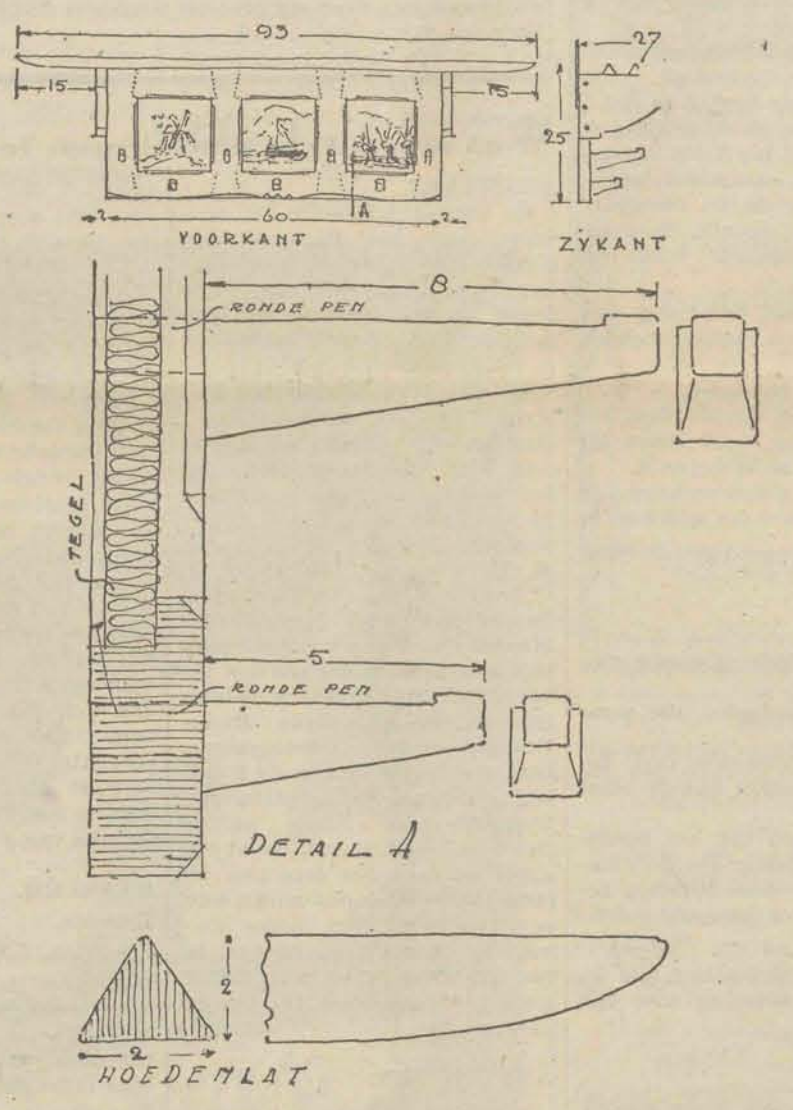

Aan beide zijden wordt tegen de achterwand een console aangebracht, lang 27 cm en hoog 11 cm, uitgezaagd zoals de tekening aangeeft. Met lijm en schroeven aan de zijkanten bevestigen.

Nu maken we 5 latten klaar, lang 93 cm 2 x 2 cm en maken die driehoekig, breken de kantjes en aan de einden een afronding naar boven. Deze latten kunnen met een dun spijkertje op de consoles worden vastgemaakt. Vervolgens maken we 4 grote en 3 kleine pennen, zoals de detailtekening aangeeft. Aan het eind wordt een ronde pen gemaakt, in de regels een bijpassend gat geboord en daarin de pennen vastgelijmd.

Voor het ophangen van de kapstok worden tegen de achterwand 2 rekogen van stevig formaat met stevige schroeven bevestigd. Een paar duimen worden in de muur geslagen en de kapstok kan worden opgehangen.

We hebben nog niet afgesproken van welk hout het werkstuk gemaakt moet worden. Het best is, natuurlijk om het geheel te maken van eiken-, iepen- of beukenhout, maar het kan ook van een goed soort grenenhout, alleen de pennen moeten beslist van hard hout zijn, omdat ze het anders niet uithouden. Wanneer het geheel van hard hout is gemaakt, dan alleen boenen, is het van grenenhout, dan keurig volgens de regelen van de kunst verven en aflakken in een frisse, lichte kleur, passend bij de omgeving en harmoniërend met de tegels. Zijn de tegels blauw, dan is stro-geel zeer geschikt.

ARCHITECT.

JOSEPH
VADER VAN
JESUS

DOOR J. OUWENDIJK

HET ZOO JUIST VERSCHENEN **EERSTE** OORSPRONKELIJKE NEDERL. WERK OVER ST. JOSEPH.

Het is wonderlijk, hoeveel

WANBEGRIP

er bestaat over deze edele, sterke figuur, over zijn vaderschap, over zijn gave **natuurlijke** en **bovennatuurlijke** liefde tot Maria.
Maar wij leeren den werkelijken St. Joseph kennen door het zeer oorspronkelijke boek van den deskundigen schrijver, die op vaak ontroerende en steeds boeiende wijze de versleten voorstelling, die zéér velen van St. Joseph hebben, in krachtige en levendige kleuren tot nieuw leven wekt en met vaststaande historische feiten zijn leven verhaalt.
De schrijver wisselt theologische en historische hoofdstukken af met een zuiver en heerlijk verhaal van het zéér schoone leven van Joseph, Maria en Jesus.

INHOUD:

De Hemelsche Hiërarchie - Het Woord kiest Zijn Ouders - Joseph, Zoon van David - De Jonge Werkman - De Maagd der Maagden - In Maagdelijken Echt verbonden - Bruid van den H. Geest - Magnificat - Joannes is zijn Naam - Joseph neemt zijn vrouw tot zich - Bethlehem - De eerste Kerstnacht - In Jerusalem - De Ster in het Oosten - De Vlucht naar Egypte - Herodes de Groote - In Nazareth terug - Het Gezin van Nazareth - De Man van Maria - Maagdelijke Echtgenooten - Vader van Jesus - Jesus, Zoon van God - Volbrachte Taak - Tot de vaderen - Patroon der Kerk - Protodulia - Geschiedenis der Vereering.

Prachtig verzorgde uitgave
300 blz. — 19 x 25 cm

3.90 en 4.90

Heden verkrijgbaar in den kath. boekhandel en bij

URBI ET ORBI

UTRECHT - GIRO 315927

REDACTIE-ADRES:
BERKENSTRAAT 57, HAARLEM (NOORD)

STATUTEN

(Vervolg en slot)

Artikel 12. Wanneer een in het afdelingsreglement bepaald aantal leden in de afdeling eenzelfde vak uitoefent, moeten zij te zamen een vakafdeling vormen.

2. De leden van de bond zijn verplicht zich bij de vakafdeling, waartoe zij uit de aard van hun beroep gerekend kunnen worden te behoren, aan te sluiten.

3. Van het bepaalde in beide vorige alinea's vervat, kan het bestuur van het R. K. Werkliedenverbond in Nederland, in overleg met het bondsbestuur en het hoofdbestuur van de betrokken nationale katholieke vakbond, gehoord den geestelijken adviseur der afdeling, tijdelijk of permanent ontheffing verlenen.

Bondsbestuur en geestelijke adviseur.

Artikel 13. Aan het hoofd van de bond staat een bondsbestuur, dat door de bondsraad wordt gekozen en hetwelk uit tenminste 9 leden bestaat.

Artikel 14. Het bondsbestuur wordt bijgestaan door een geestelijken adviseur, te benoemen door Z. H. E. den bisschop van Haarlem.

2. De geestelijke adviseur wordt tot alle vergaderingen, zowel van het bondsbestuur, als van de bondsraad uitgenodigd. Alle besluiten worden hem medegedeeld. Acht hij enig besluit in strijd met de katholieke beginselen, dan zal hij zich tegen de uitvoering daarvan verzetten. Bij blijvend meningsverschil heeft het bondsbestuur beroep op den bisschop van Haarlem, aan wiens beslissing het bondsbestuur zich onderwerpt. Hangende dit beroep is de uitspraak van den geestelijken adviseur van kracht. De geestelijke adviseur draagt generlei verantwoordelijkheid voor het financieel beheer.

Artikel 15. 1. Het bondsbestuur is belast met de leiding van de bond, zorgt voor de naleving der statuten en reglementen en de uitvoering der besluiten van de bondsraad, aan welke het jaarlijks verantwoording doet van zijn werkzaamheden.

2. Het beslist in alle geschillen de bond en de afdeling betreffende, met hoger beroep op de bondsraad, voor zover bij statuten of huishoudelijk reglement niet anders is bepaald.

3. Het vertegenwoordigt de bond bij elk gemeenschappelijk optreden en heeft het recht te treden in het beheer der afdelingen.

Artikel 16. Voorzitter en secretaris vertegenwoordigen de bond in en buiten rechten.

Bondsraad.

Artikel 17. 1. De bondsraad is de wetgevende instantie van de bond.

2. Elke afdeling kiest één of meer afgevaardigden, die gezamenlijk de bondsraad vormen.

3. De bondsraad stelt de statuten en reglementen vast, beraadslaagt met het bondsbestuur over de belangen van de bond en kan het bondsbestuur opdrachten geven.

4. Inrichting, samenstelling en bevoegdheden van het bondsbestuur en de bondsraad alsmede hun verhouding tot de afdelingen, worden, met inachtneming van het in deze statuten bepaalde, bij afzonderlijk huishoudelijk reglement geregeld.

Artikel 18. 1. De besluiten van de bondsraad zijn bindend.

2. De afdelingen zijn verplicht aan het bondsbestuur alle inlichtingen te verstrekken voor de richtige uitvoering van zijn taak vereist.

Geldmiddelen.

Artikel 19. 1. Elke afdeling beheert haar eigen geldmiddelen. Zij heft daartoe van de bij haar aangesloten leden een door haar vast te stellen contributie.

2. De leden verplichten zich tot een wekelijkse contributie ter bestrijding van de kosten, waarvan door de afdeling een jaarlijks door de bondsraad vast te stellen bedrag aan de bondskas moet worden afgedragen.

3. De bondsraad heeft de bevoegdheid om voor vrouwelijke en jeugdige leden lagere contributie vast te stellen.

4. De geldmiddelen van de bond bestaan in: giften, renten, andere baten en de in het vorig lid genoemde bondscontributie.

5. De gelden, die niet voor onmiddellijk gebruik nodig zijn, worden solide belegd op een door het bondsbestuur te bepalen wijze. Bij voorkeur bij de instelling(en) van het R. K. Werkliedenverbond.

Handelingen en bezittingen van onderafdelingen en instellingen.

Artikel 20. De bond is niet aansprakelijk voor de verrichtingen, contracten of verplichtingen van zijn afdelingen of de in artikel 10 bedoelde fondsen, instellingen of onderafdelingen, tenzij de bondsraad zich uitdrukkelijk daarvoor aansprakelijk heeft gesteld.

Artikel 21. Bezittingen van de afdelingen van de bond alsmede van de in artikel 10 bedoelde fondsen, instellingen of onderafdelingen welke geen rechtspersoonlijkheid bezitten, zijn eigendom van de bond, voor zover die bezittingen geen persoonlijk eigendom van de leden zijn.

Van het verenigingsjaar.

Artikel 22. Het verenigingsjaar loopt van 1 Januari tot 31 December.

Wijziging der statuten.

Artikel 23. Wijzigingen in deze statuten kunnen alleen worden aangebracht bij besluit van een daartoe expresselijk bijeengeroepen bondsraadsvergadering, als ze aanvaard worden met 2|3 der uitgebrachte, geldige stemmen.

2. Alvorens van kracht te zijn, behoeven deze wijzigingen de koninklijke goedkeuring en de daaraan voorafgaande goedkeuring van Z. H. E. den bisschop van Haarlem.

Ontbinding.

Artikel 24. 1. Tot ontbinding van de bond kan slechts worden besloten door de bondsraad, op dezelfde wijze als in artikel 23 ten aanzien van de statutenwijziging is bepaald.

2. Nadat een besluit tot ontbinding van de bond is genomen, treedt het bondsbestuur op als commissie van liquidatie.

3. Met inachtneming van art. 1702 van het Burgerlijk Wetboek zullen de dan nog aanwezige bezittingen van de bond, in overleg met Z. H. E. den bisschop van Haarlem worden overgedragen aan een katholieke instelling en/of vereniging.

Slotbepaling.

Artikel 25. In alle gevallen waarin door deze statuten of door de reglementen van de bond niet wordt voorzien, of wanneer de bepalingen voor meer dan één uitleg vatbaar zijn, beslist het bondsbestuur, behoudens beroep op de bondsraad.

Artikel 26. De reglementen mogen geen bepalingen bevatten, strijdende met deze statuten en behoeven de goedkeuring van de bondsraad.

Wat ons uit de afdelingen ter ore kwam

ALKMAAR.

De thermometeractie die men voert voor het Kanunnik-Van Schaikfonds pakken onze propagandisten serieus aan. Dit blijkt wel uit het feit, dat ons bestuur een tweede bestelling moet doen. Trouwens een dergelijke actie als deze moet kunnen slagen, om haar verheven doel. Daarom verwachten wij dat al onze leden een thermometer bij ons bestuur Dr. Schaepmankade 16 zullen aanvragen, of bij een van onze ijverige propagandisten M. H. Kempen, Nieuwstraat 7.

Tevens brengen wij de afdelingsbesturen ter kennis dat Maandag 29 April a.s. een lezing met lichtbeelden zal worden gehouden over de culturele betekenis van de Katholieke Radio-Omroep in het Bondsgebouw, Oudegracht 130, 's avonds 8 uur. Wij vertrouwen dat alle afdelingsbesturen mede zullen werken dat deze avond slaagt, opdat een groot aantal leden deze zeer belangrijke bijeenkomst zullen kunnen bijwonen. Men make hiervoor in eigen kring propaganda, en men belegge op deze datum geen bestuurs- of adelingsvergadering.

AMSTELVEEN.

Op Dinsdag 2 April gaf deze afdeling een feestavond voor haar leden en genodigden. Voorzitter P. Botman opende met het gebed voor de Nieuwe Gemeenschap en heette ale aanwezigen, ook den heer W. Steinmetz, welkom. Het Duo Joe en Nelli uit Utrecht wist direct de goede stemming er in te brengen. Na hun eerste optreden gaf de heer W. Steinmetz een uiteenzetting van het werk onzer organisaties. Hij richtte zich tot de jongeren, speciaal tot de leden van de St. Jozefgezellen.

Kapelaan Groenendijk sprak zijn voldoening uit over de goede opkomst, vooral van de gezellen en hoopte op een goede samenwerking met de Volkskrant. Spreker deed vervolgens mededeling van iets nieuws in de Parochie en wel de zegening van de arbeid op Zondag 14 April, waar alle leden en gezellen verwacht worden.

Na een korte pauze waarin nog een kleine verloting werd gehouden werkte het Duo Joe en Nellie het programma af.

Denkt om Zondag 14 April, vrienden, dan wordt gij in het lof verwacht met een werktuig van uw dagelijkse arbeid.

ANNA PAULOWNA

Onze afdeling hield Zondag 31 Maart haar jaarlijkse feestavond in de zaal W. Hossen aan de Spoorbuurt. Medewerking verleende onze gemengde toneelvereniging Concordia met het prachtige Indische toneelspel Blank en Bruin, in drie bedrijven door Maresco Marisine. Na de pauze nog een klucht in één bedrijf, getiteld: De Nachtwacht op de maan. Dat het gebodene in de smaak viel bewees wel het aandachtige medeleven en het hartelijk applaus. Een en ander werd opgeluisterd door muziek van Jac. van Moerland en zijn mannen. Onder de pauze sprak de voorzitter een aanbevelend woord voor de thermometer-actie. De collecte voor Hulp in Nood bracht de som van *f* 10.09½ op.

HAARLEM.

Retraite.

Retraite te maken van 6 tot en met 9 Juli te Bergen. Besluit spoedig en geeft u heden nog op als spaarder bij een der leden van de commissie voor de geestelijke belangen.

Periodieke verkiezing bestuur.

Aan de beurt van aftreden op 1 Juli a.s. zijn de heren P. Dekker, vice-voorzitter; H. Leeuw, secretaris; A. v. d. Veldt, 2e secretaris; Th. A. Puts, commissaris. In de vacature door het overlijden van den heer G. Telman, moet worden voorzien.

In de ledenvergadering van 16 Mei zal de verkiezing paats vinden.

Bouwvakarbeiders.

Om onnodige correspondentie of lopen te voorkomen, worden onze gemobiliseerde leden beleefd verzocht zich voor vergoedingszaken, duurtetoeslagen, toezending Herstel en Vakblad en vooral bij verandering van militair adres zich in eerste instantie te wenden tot J. Otten, Th. van Alphenstr. 28, Haarlem (O.)

LEIDSCHENDAM.

Hoewel het aan de kracht van het besluit niets afdoet verzocht het afdelingsbestuur te willen mededelen dat op de jaarvergadering van 27 Januari 1940 de contributieverhoging van 2 cent met meerderheid van stemmen werd aangenomen, en niet zoals gemeld met algemene stemmen.

(Red.)

SCHIEDAM.

Hiermede herinneren wij de leden nog even aan de propaganda-avond op 12 April voor de K.R.O. Een grote opkomst wordt verwacht.

Vervolgens brengen wij ter kennis dat op 23 April a.s. onze burgemeester een lezing met lichtbeelden houdt over Suriname. Dit blijk van medeleven met ons ontwikkelingswerk voor de leden wordt door het bestuur op zeer hoge prijs gesteld. Dat de burgemeester naast zijn drukke werkzaamheden nog een avond heeft willen reserveren voor onze leden, geeft ons de plicht te zorgen, dat een massale opkomst die avond aan den burgemeester het bewijs geeft, dat ook de leden dit op prijs stellen.

VLISSINGEN.

De afdeling hield een ledenvergadering op Dinsdag 2 April. De overleden bondsvriend H. Visser werd herdacht. De voorzitter installeerde weer enige nieuwe leden. In de brede werd de propaganda-actie van ons verbond besproken en verschillende mogelijkheden onder het oog gezien. Het propagandamateriaal is in ons bezit. In elk geval zal begonnen worden volgende week met verspreiding van materiaal aan de kerk. Het verdere plan zal spoedig worden uitgewerkt op de eerstvolgende bestuursraad.

Agenda bondsvergadering leverde niet veel discussies op. Met een paar punten zal onze afgevaardigde rekening houden. In de volgende vergadering zullen mededelingen gedaan worden betreffende viering van ons gouden bestaansfeest op Zondag 2 Juni. Het zal een feestdag worden, voorafgegaan door een triduum.

Onze woningbouwvereniging kan thans met zekerheid zeggen, dat deze zomer met de bouw zal worden begonnen van 68 woningen.

Het bouwplan is thans goedgekeurd, ook door den rijksinspecteur voor de volksgezondheid. Jammer,dat het eerste plan van 130 woningen is gehalveerd. Mogen thans de moeilijkheden zijn overwonnen.

De uitbreiding der industrie te Vlissingen zal spoedig doen blijken, dat er nog een groot woningtekort is en dan zijn wij er zeker van, dat St. Willibrord wederom met plannen voor de tweede helft ter tafel zal komen.

ZIERIKZEE

In onze ledenvergadering van 3 April jongstleden hadden wij te gast vriend Fr. Schets uit Vlissingen, lid van het hoofdbestuur, die een interessante lezing hield over de Bellamy-beweging.

De verdere agenda werd vlot afgewerkt en de agenda voor de a.s. bondsraadsvergadering gaf vriend Schets nog gelegenheid enkele vragen te beantwoorden en zijn voldoening te kennen te geven dat in onze kleine afdeling flink werk wordt geleverd.

Wat ons uit de afdelingen ter ore kwam

LANGENDIJK. Woensdag 17 April grote propagandavergadering met filmvoorstelling voor de leden en niet of verkeerd georganiseerden. Deze laatsten brengen de leden mee.

Wie wil een eigen huis?

15 Juli a.s.

vindt ten overstaan van notaris A. J. P. Mermans te Utrecht de trekking plaats van de

LOTERIJ MEISJESSTAD

goedgekeurd bij ministerieel besl. van 6 Jan. 1940 2e afd. A nr. 1176

Loten hiervoor kunnen worden ingezonden tot 10 Juli.

Bij den **penningmeester** van de **loterij Meisjesstad postbus 90, Utrecht,** zijn **gratis** formulieren verkrijgbaar, waarin de **prachtprijzen** staan vermeld.

Er zijn duizend prijzen, te zamen ter waarde van 10.000 gulden. Voor **één** kwartje hebt u kans op **EEN EIGEN HUIS,** ter waarde van **vijfduizend** gulden.

Haast u met het aanvragen van formulieren.

De trekking wordt nu niet meer uitgesteld.

SPOEDIG BEGINNEN

schriftelijke cursussen: **Fransch, Duitsch, Engelsch, Ned. Taal** met **Rekenen, Boekhouden, Steno, Alg. Ontwikkeling.** Elk vak plm. 65 cent per maand. Vraagt gratis proefles en inl. aan CURSUS ZELFONTWIKKELING, **Bosb. Toussaintstr. 46c, Amsterdam W.**

MAX BUSCH en DINA v. LAAR

vertolkers van het vroolijke lied. Kluchtspelers. Beschaafd, avondvullend lachrepertoire. Groote en kleine gezelschappen. Programma's voor alle feesten.

Cabaret - Variété - ReVue enz.

Succes gegarandeerd. Conditie naar draagkracht. Dankbetuigingen uit alle deelen des lands. Adres van vertrouwen

DUO BUSCH - VAN WOUSTRAAT 138 - AMSTERDAM.
Telefoon 25977.

Dit gelukkige paar
Gebruikt al menig jaar
SIMONE voor het haar.
Vraagt er ook eens naar!

Tegen haaruitval, roos enz.
Ondulatie bevorderend
Aangenaam en verfrisschend
'n Ideaal haarwater

FABRIKAAT

J. BIJLOOS

DEN HAAG
SINDS 1878
ALOM VERKRIJGBAAR

ZANGKANARIES

Prima Seyfertkanaries uit kampioenen 1939, diep in knor, holhol, klockrollen, holklingel, fluiten *f* 3,—. Popjes *f* 0,50. Goudgele Saksische mannen *f* 2,50. Harzerzangmannen *f* 2. Popjes *f* 0,30. Alle dag- en avondzangers. Blauwe, Bruine, Witte, Oranje, Zilverkanariemannen op zang *f* 3,00—*f* 3,50. Prima vogelzaden *f* 0,12 p. pond Vraagt prijscouranten.

Fijnkwekerij Nico Borneman
Merelstraat 31 b - Telef. 13617
Utrecht

BIJNA GRATIS

1000 Polshorloges tegen 'n ongelooflijk lage prijs!

Fijne ankergang - Onbreekbaar glas
Radium wijzerplaat - Verchroomde kast
Zwitsersch fabrikaat

Garantiebewijs voor 5 jaar

Deze polshorloges, naar keuze voor dame of heer, zijn tijdelijk verkrijgbaar a ..... f 2.25

ALS GRATIS PREMIE

ontvangt ieder een mooie leeren armband.

Hetzelfde horloge, doch in luxe uitvoering, langwerpig model, zwaar verchroomde armband onbreekbaar glas, als heerenpols of zakmodel f 2.60

Profiteert van deze aanbieding die slechts 10 dagen geldt. Zendt ons deze advertentie uitgeknipt toe, met Uw nauwkeurig adres en opgave van 't verlangde horloge. Toezending onder rembours, (26 cent vracht).

Grand Comptoir Universel d'Horlogerie
HOMERUSLAAN 83 - POSTBUS 44 - UTRECHT

Gezelschapsvaandels en Insignes, Processievaandels en Magazijn van alle Kerkbenoodigdheden

Het oudste en beste adres - Eigen atelier - Groote voorraad - Hoogste tentoonstellingsbekroningen

FIRMA JANSSEN & Co.

Stationstraat 4 — Telefoon No. 813 — Tilburg

VRAAGT TEEKENINGEN OF ZICHTZENDING

Desverlangd komt een onzer ter bespreking der zaken over

Coöp. Levensverzekering Mij

CONCORDIA

U.A.

DRIFT 8 Instelling van het R. K. Werkliedenverband **UTRECHT**

Concurreerende tarieven. - Billijke voorwaarden. - Aandeel in de winst. - Vrijstelling van premiebetaling bij ziekte, werkloosheid, werkstaking en uitsluiting.

*

VRAAGT PROSPECTUS EN VOORWAARDEN

Het oudste, soliedste adres voor Waterdichte dekkleeden, motorschootkleedjes, oliejassen, gevulcaniseerde **rubber regenjassen** (gegarandeerd waterdicht en soliede), **rubber knie- en dijlaarzen.**

Alles prima kwaliteit en lage prijzen

N.V. NEDERLANDSCHE DEKKLEEDEN- EN TENTENFABRIEK v. h. J. L. WERNER

Schenkstraat 195 — 's-GRAVENHAGE — Bierkade 6
Tel. 770900 Tel. 110970

N. V. TH. J. DOBBE EN ZOON

KANTOOR- EN TEEKENBEHOEFTEN
SPECIAAL ADRES VOOR VULPENHOUDERS

OUDEGRACHT 138 - UTRECHT - TELEFOON 10013

Boekhandel TRIBORGH - Tilburg

HEUVEL 54 — GIRO 50800

U kent toch allen de sensationele uitgave, de

PRISMA BOEKEN!

zo niet, tekent dan nog heden in, want deze gelegenheid om voor weinig geld goede boeken aan te schaffen, doet zich nooit meer voor. — In deze reeks verschijnen dit jaar 3 romans en 1 populair medisch boek.

WALSH: Uit de storm (reeds verschenen)	*f* 4.90
KIRSCHWENG: De zware reis	*f* 3.30
STOGER: Het beklemde dal	*f* 4.90
NICOLAS: Verstandig en gezond	*f* 4.90
Deze boeken zouden tezamen dus kosten	*f* 18.—

Nu is deze prijs verlaagd tot *f* 9,60

BON De ondergetekende tekent in op de PRISMA BOEKEN bij **Boekhandel TRIBORGH, TILBURG. TELEF. 8414.** Het verschuldigde bedrag wordt betaald in 4 termijnen d.i. f 2.40 na ontvangst van elk boek of ineens zijnde f 9.60. Doorschrappen wat niet verlangd wordt. **Postgironummer 50800**

VOOR UW TUIN

Coll. A: 5 Gr. Bl. Struikrozen, 100 Gladiolen in kl., 100 Anemonen, 50 Ranonkels, 25 Montbretia's, 25 tuin Orchideeën, 10 dubb. Begonia's, 10 Zilver Lelies, 10 Orange Lelies, 25 Vaste planten in 5 srt. en 5 Am. Dahlia's v. sl. *f* 1,50. Coll. B: 100 Vaste planten in 10 der mooiste soorten slechts *f* 1,50. Coll. C: 300 Gr. Bl. Gladiolen in 6 der nieuwste srt. en kl. voor sl. *f* 1,50. Bij elke Coll. 2 pakjes bloemzaden gratis. Niet tevreden? Geld terug.
WALRAVEN-DEN DEKKER - HILLEGOM - POSTREK. 313672.

Zelfvertrouwen kenmerkt hem, die zich weet te beheerschen - het stempelt iemands persoonlijkheid. Kunt U uw zenuwen niet meer baas, kauw dan een stukje WRIGLEY'S P.K. en behoudt uw goede humeur. U zult zien dat de nervositeit verdwijnt, dat het U kalmeert en verfrischt.

Kauw P.K. regelmatig na elken maaltijd; het bevordert de spijsvertering, verwijdert de tusschen de tanden achtergebleven spijsresten en voorkomt tandbederf. Een natuurlijke weg om uw tanden wit, sterk en gezond te houden.

De fijne pepermuntsmaak geeft U een zuivere adem. Het kauwen van P.K. maakt de vermoeide en zenuwachtige trekken in het gelaat weer krachtig en energiek.

Koopt vandaag nog enkele pakjes P.K. en houdt er steeds een paar bij de hand, zoowel thuis als wanneer U uitgaat. Geef het ook aan de kinderen, ze zijn er dol op en P.K. is goed voor hun gezondheid.

WRIGLEY
De beste grondstoffen - de fijnste smaak.
H. U. 9 A.

H. H. Drukkers en Uitgevers

Zoekt u voor uw brocheerwerk, speciaal groote oplagen, een voordeelig adres? Vraagt dan prijs bij de

Fa. Wed. G. LE GUE en Zoon

Pieterstraat 5 — UTRECHT — Telefoon 11486
Rotatiedruk 16 of 32 pag., leveren wij 40.000 à 50.000 ex. per dag geniet en gesneden. Geen order te groot, geen order te klein.

DIRECT UIT ONZE FABRIEK AAN PARTICULIEREN

Voor **44.75** nog zoo lang als onze voorraad strekt ons **1e KLAS GARANT-RIJWIEL voor DAMES of HEEREN,** geheel compleet, onverwoestbaar, m. terugtraprem. Achterwiel speciaal verzwaarde spaken, roestvrij lakwerk, prima nikkelwerk, kettingkast, 10-volt electr. lamp, reuzen licht, met contrôle op achterlicht, Philips achterlicht, buisdrager met standaard, groote 4-deelige jasbeschermer, spatlap, Perryketting, 1e klas Englebert banden, het kan niet beter, dat is tenslotte onze reclame. Franco thuis enz. Volledige schriftelijke langdurige garantie. Niet volkomen naar Uw genoegen na 8 dagen gebruik het volle bedrag terug. **Goedkoopere rijwielen met remnaaf, jasbeschermer en 6-volt lamp** *f* 38,50
STOFZUIGERS, groot slee-model 120 of 220 volt, enorme zuigkracht, 2 jaar gar. *f* 34,75, Vraagt gratis prijscourant
RIJWIELFABRIEK „GARANT" N.V. Wageningen, Tel. 2165
Leverancier van Politie en Gemeente-instellingen

KATHOLIEKE PIONIERS:

LE SAGE TEN BROEK door L. J. Sicking 61 blz. ..... *f* 0.40
NUYENS beschouwd in het licht van zijn tijd, door G. C. W. Görris S.J., 282 blz..... *f* 1.60 gebonden *f* 2.40
ALBERDINGK THIJM, Schets van zijn leven en streven door H. Padberg S.J., 101 bldz. ..... *f* 1.25
ALBERDINGK THIJM, Een pionier 1840—1853 door M. A. P. C. Poelhekke, 114 bldz. ..... *f* 0.50
SCHAEPMAN, door Jul. Persijn, Deel I, 544 blz.; Deel II 780 blz.; Deel III, 196 blz. ..... *f* 5.50
Het geeft niet enkel een stuk leven van een enkeling, maar ook een brok lands- en volkeren-historie. „De Maasbode".
Geschiedenis van het herstel der Hiërarchie in de Nederlanden, door P. Albers S.J., 2 dln. 1308 blz. ..... *f* 3.60
Het Katholiek Nederland, 1813—1913. Ter blijde herinnering aan het eerste eeuwfeest onzer nationale onafhankelijkheid, 2 kwarto deelen 830 blz., m. afbeeldingen, ingenaaid van f 12,50 nu *f* 8.50
Dit boek laat zien wat er door de katholieken na 1813 is gewerkt en tot stand gebracht. Het geeft een beeld van het rijke katholieke leven in de 19de eeuw.

Verkrijgbaar bij:

ROEBERT'S BOEKHANDEL

's-GRAVENHAGE - Hobbemastraat 106 - Giro 69400
W. Withstraat 95A - Telefoon 332882
WIJ LEVEREN ELK GEWENSCHT BOEK. Vraagt onzen Catalogus van in prijs verminderde katholieke boeken.

3 belangrijke dingen:

Pasvorm, model en... prijs.

Drie dingen waar een vrouw op let. Vooral ook de prijs, want het is geen kunst om leuk gekleed te gaan als je niet op geld hoeft te kijken.
Gelukkig dat U over schoenen geen zorg hoeft te hebben! Swift maakt het U gemakkelijk.
Swift brengt ook nu weer een enorme keus van de nieuwste modesnufjes; daarom blijft elk Swift-modelletje altijd apart.
Dàt is het geheim van Swift. Kijkt U maar in de schoen-étalages. Elk Swift-schoentje ziet er véél en véél duurder uit dan 't in werkelijkheid kost.

f. 5.95 f. 6.50 f. 6.95 **Swift**

Firma de Waal

Speciaal adres voor
AANGEMAAKTE VERF,
Drogerijen, Chemicaliën, enz.
Herderinnestr. 16 - Den Haag
Teletoon 114034

Gebruikt bij Uw ontbijt steeds
A.H.O.
GLORIA KOEK
Neemt proef met onze andere **A.H.O.-ARTIKELEN**
Fa. A. HUYBREGTS-OOMS
TILBURG

Nu zijn uw belangen als verbruiker in gevaar!
DAAROM NU
lid geworden van de verbruikscoöperatie
Prima bediening!
Eerste klas kwaliteit! en... de belangen van de leden OP DE EERSTE PLAATS!
R. K. Coöperatieve Verbruiksvereniging
HET ANKER u.a.
Kruisstr. 54 - L. Vrouweplein 1
T I L B U R G

„HET WITTE KRUIS"

is de Volksdrogisterij voor **GELDROP**
Speciaal adres voor BUIKBANDEN en elastieken kousen
Wed. A. Rooijakkers—Cox Nieuwendijk — Geldrop

VOOR DEN BLOEMENTUIN

Recl. coll. 100 gladiolen, 100 Oxalis, 100 anemonen, 50 ranonkels, 25 montbretia's, 25 snijbloempl in 5 srt., 10 dubb. begonia's, 10 koningslelies, 5 reuzenbl. Dahlia's plus 1 Calla (Aäronskelk) v. d. kamer gratis .v slechts *f* 1,50. 100% garantie.
P. WALRAVEN Junior
v.h. Kerkstraat, Hillegom
Postgiro 311306

PROF. MELLOC

Goochelaar - Buikspreker
Arent Krijtstraat 35 - Tel. 51326
DIEMEN (N.-H.)
Humorist — Conferencier
Programma voor jong en oud. Bij kindervoorstelling medewerking met gratis cadeautjes
Middag- en avondvullend
Talrijke referentiën van H.H. Geestelijken

HIER IS UW ADRES VOOR
TOONEELCOSTUMES
RIDDERIKHOFF & Co.
HOORN (N.-H.)
POSTBUS 13 — TELEFOON 220
Voorraad Costumes Hènri ter Hall, Amsterdamsch Tooneel. Directie Eduard Verkade.
GROOTSTE SORTEERING
VRAAGT PRIJSOPGAAF

Schriftelijke Cursussen

NED. TAAL (3 Cursussen: 1. POORT DER GEMEENSCHAP, 2. SCHRIJVEN EN SPREKEN 3. LITTERAIRE TAALCURSUS),
REKENEN, SCHRIFTVERB., BOEKHOUDEN voor L. en Tb. MIDDENSTANDSDIPLOMA — POLITIEDIPLOMA — PERSOONLIJKHEID — BEDRIJFSLEIDER — VERSLAGGEVER enz. Inlichtingen gratis.
INST. J. KOOPMAN - R. K. Hoofdonderw. - W 10, WESTWOUD
(Een grote R. K. Vakorganisatie laat dit jaar voor de tweede maal de leden gezamenlijk onze Taalcursussen volgen!!)
Inlichtingen gratis! (Ook voor hoofdbesturen van organisaties).